Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

№ 17 (4463). | ШИНАРДИ. 9 февраль 1971 шу. | Мах 2 кеп. | *Газета арадувл 1923 шера денз*

КОЛХОЗАШКАРА ОТЧЕТНО-ХОРЖАМИЙ СОБРАНЕШ

Республика боахамашка укх деношка отчетно-хоржамий собранеш дIайолаеннай. Цу собранешка колхозхоша хоадамболлаш дувцаргда бьча балха итогехи дIахо шоаш де лерхIарехи.

Республика колхозий къахьегамхоша дIадахача юбилейни шера дикка толамаш даьхад. Дикача хьокхамащца накъаяьхкай шоай отчетно-хоржамий собранешта Шелковской района «Коминтерн», Сунженски района Щеча Эскара цIерагIара, Наурски района «Красное знамя», Ножай-Юрта района Асланбека Шерипова цIерагIара колхозаш. Пятилетка заданеш дерригача керттерча хьокхамашка диллача ханал хьалха кхоачашъяьй цу боахамаша. Из де вIаштIехьдаьлар цар производстваехи хьалха латтача опытахи шерра пайда а эцаш лаьттен хьайбаши леладара культура цахаддаш лакхъярах.

Цу тайпара шоай экономика чIоагIъяь колхозаш вай республике кIезига яц, цхьабакъда, хала хете а, белгалданза даргдац соахк цхьайола керттера продукташ йохкара шера план кхоачаш ца еш йиитта колхоз йиса хилар. Царех я Грозненски района Ленина цIерагIа, Сунженски района «Путь к коммунизму», «Восход», Шелковской района Ленина цIерагIара, Менжинске цIерагIара, Шаьла района Куйбышева цIерагIара, кхыйола колхозаш. Кхо-диъ шу хьалха царех цхьаьраш хьалха латтача боахамащца ювцащ яр. Цу боахамашка нийсденна кхоачамбоацараш кIоаргта тахка а уж дIадахара наькъаш лаха а деза отчетно-хоржамий собранешка.

Отчетно-хоржамий собрани — колхоза къахьегамхой вахаре чIоагIа лоархIаме событи я. Цу дийнахь шу хьалха шоаш коллективо де лаьрхIар мишта кхоачашдаьд, юкъара боахам дегIабоалабеча хIаране малагIа дакъа лаьцад, балха юстара а вувлаш харцахьча наькъ тIа вувлар малав, боахама экономика дIахо дегIайоалаяра фу де деза белгалду колхозхоша. Цига дувца дешаш корта болаш хила деза, критикеи самокритикеи шерра юкъе а кхувлаш балхаца нийслу кхоачамбоацараш хьагучадаха а уж дIадахара теркам тIаоза а беза.

Из де дикагIа вIаштIехьдаргда нагахь санна собранеш кийчъеча махулла дукхагIа колхозхой юкъеозе. Цхьайолча колхозашка бригадай, фермай собранешка е цар советашка хьалхха а ювц правлене отчет. Дукха нах гуллуча общественни моттигашка боахама производства экономика дегIа мишта ух хьагойташ йола таблицаш, диаграммаш хьалтох. ТIакха собране гулбеннараша дувца оттадаь дош дика довзаш а цох лаьца хьалхха уйла яь хиларца корта бола къамаьлаш циг дешаш хул.

КПСС ЦК июльски (1970 ш.) Пленумо белгалдаьд хьалха санна, хIанз а юрта боахама къахьегамхой керттера декхар ялат, кхыйола культураш дукхагIа кхеелгеи хьайбай боахам массе оагIонгахьара дегIабоалабелгеи долга. Цу Пленума решенеш кхоачашъяра тIатIертта къахьегаш болча колхозхоша чIоагIа теркам тIабохийтаргба, экономически болх тоабара, колхозхой къахьегамцара безам совбаккхара, бьча балхах прогрессивни алапи телга вIаштIехьдаккхара, хьайоаккхача продукцега дIадодар лох а деш дерригача доакъой рентабельности къахьегама овсарлеи лакхъяра, производства резерваех шерра пайда эцара.

Социалистически юрта боахам даим воспроизводства шеръяра наькъаца дегIаухаш ба. ХIара шера шоай екъаш йоаца фондаш алсамйоахарий гIулакхаш массаза а дика хул. Цхьабакъда из керттера декхар вай цхьадолча боахамашка кхоачашдеш дац. 1969 шера Советски района колхозаша баь пайда 400 эзар сом мара боацащехьа алапена лаьрхIа къахьегамхошта дIаденнар 483 эзар сомага дIакхаьчар. Республика бIаьрчча хьайийцача цу шера ехкача продукцех колхозашта хьахинначох 70 процент алапена лаьрхIа дIадахийтад. Цудухьа 1966 — 1969 шерашка республика колхозашка къахьегама овсарлел 2,1 процент лакхагIа хинпад алапи.

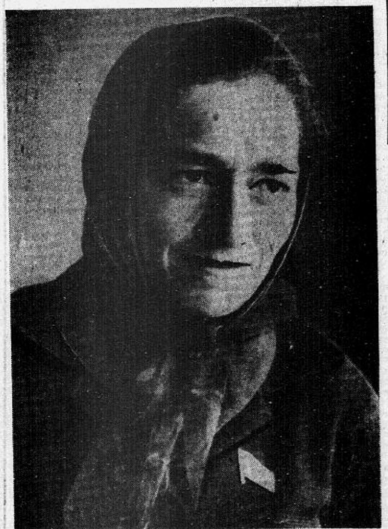
Собрани активно чакхъялар дукхача даькъе докладчиках тийша да. Боахама ерригача подразделеней балха массе оагIорахьара хоадамболлаш анализ е еза цо. ТIагIолла ца а дувцаш, шоай вахаре нийслуш дола дика е во гIулакхаш малагIча ларда тIа хьахулаш да хьахьокха деза, бехке бараш хьагучабаха беза.

1969 шера Ведана района Карла Маркса цIерагIча колхоза председатела яь отчет цу боахаме баь болх дика хьабовзийташ яцар. Дукха дешаш хьоаха ца деш дитар ревизионни комиссе а. Колхозхошта дIахайтанзар уставо дIа ма деххара колхозни демократи кхоачаш а еш боахама кулгалдаьлий, гIулакхаш мишта латт, учет нийса лелайой, юкъара боахам лорабара фу деш хиннад. Цу тайпара хIама цхьаннахьа а нийсдалийта йиш яц.

Соахк вай мехка колхозхой Ерригсоюзни кхоалагIа съезд хилар. Цига тIайийцача колхоза керттача Хьокхамеча Устава тIа белгал мадарра колхозни демократи кхы а шеръяьй. Дукха лоархIаме дешаш хIанз шоаш къоастаде йиш йолаш я колхозаш. Цу даькъе доккхий декхараш хьалкашка оттадаьд бригадай, колхозий советашта. Цар керттера гIулакх да хьалха латтача опыта йизза анализ а еш производство дегIайоалаяра нийсагIа бола никъ хьаллацар, йолаш йолча резерваех бизза пайда эцара къахьегамхой оарцагIбахар.

Дуккхача колхозий правленеш, ревизионни комиссеш ха яларца хIанз юха харжа езаш я. Демократе принципаш бокъонца кхоачаш а еш кулгалдара хоржаш бола новкъостий дог цIена къахьегарца наьха тешам беннеи цар лоархIаши хила беза.

Республика юрта боахама къахьегамхой шерра социалистически ях йоаржаяь накъаболх парте XXIV съезда. Отчетно-хоржамий собранеша кхы а чIоагIагIа хьинар айдергда цу вахте а этта шоаш тIайийца социалистически декхараш кхоачашдара тIагIертта къовсам лоаттаберий.

Шийтта шу даьннад Оздоева Хамсата Сунженски района Орджоникидзе цIерагIча колхозе доярка болх бу.

ДIадахача шера ше лелабьча хIара Iаттагара 2892 килограмм шура яьккхай Хамсата, планагIа яккха езар 1460 килограмм мара ца хиннача.

Боахама толашагIйола доярка, коммунистка Оздоева Хамсат ше укхаза болх бе йолаеннача хьалхарча дийнахь денз ихычарна хьокхам телаш хьаенай, цудухьа доагIа а доагIаш паччахьалкхен совгIат делар цунна диъ шу хьалха — «Знак почета» яха орден.

Шийх бенна тешам цо ца боабаьлга ховргда цул тIехьагIа юртхоша Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла из хержа йоллашехьа.

ХIанз парте аргIанарча съезда сийна ше тIайийца декхараш толамца тIехихоачашдеш я Хамсат.

Сурта тIа: доярка Х. Оздоева.
М. ЗИМАРИНА тексти.
С. Ханиева сурти.

Цхьан бетта 2100 метр...

Къаьстта дика къахьег укх шера бурувтохара балхий Грозненски управленена чуйоагIача — № 1 йолча районни инженерно-диспетчерски служба коллективо. Шоай торонех бизза пайда а эцаш бурув тохара январь бетта план 129,3 процент кхоачашъяьй цо. Планал совгIа теха бурув 500 гаргга метр я. Служба бурувдеттараша дерригэ укх шера теха бурув 2100 гаргга метр я. Хьалха латтарий опытах бизза пайда а эцаш хьинаре къахьегаш я бурувдетта мастер А. Кулаев керте латта бригада. Цо бетта план 141,7 процент кхоачашъяьй. Иштта дика къахьегаш я Д. Анохини И. Симакови керте латтача бурувдеттарий коллективаш.

З. МАРЧЕНКО.
тха штате йоаца корр.

ХЬАЛХАРА МОТТИГ ЯЬККХАЙ

КПСС XXIV-ча съезда сийленца накъабахара лакхара социалистически декхараш гIайийца къахьегаш я Наьсарен ГI Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода коллектив.

Январь бетта план ханал хьалха 29-ча январе кхоачаш а яь дIададахача шера цу беттачул 4 эзар электроинструмент дукхагIа арахийцай пар-

Цехашта юкъе льржача яхьа итогаш яьчул тIехьагIа хьалхара моттиги карара-кара тела цIе байракхи еннай М Тумгоев керте латтача сборочни цеха. 103 процент кхоачашъяьй цо продукцена реализаци яра паччахьалкхен план.

Б. ГАГИЕВ,
«Электроинструмент» завода планово-производственни отдела начальник.

КПСС ОБКОМЕ

КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК ДАРА ХЬАКЪЕХЬА

17 апреле традиционни коммунистически субботник де аьнна москвичаша баь тIахьехам Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша, берригача советски наха а санна, чIоагIа хьаллоац.

17 апреле коммунистически субботник долча дийнахь хьинарегIа болх бе, деррига а лаьрхIача 86 эзар сома маьха мехкдаьтта оборудовани, запасной оатхалаш, кхыйола изделеш кийчъе, даьккха деррига ахча кердача пятилетка фонде дIачудала лаьрхIад «Красный молот» завода коллективо. Завода машинашъераша шоаш дIадоладаь гIулакх хьаллацара тIахьийхай промышленни предприятей, гIишлошъеча, транспортни, республикерча кхыча организацей ерригача коллективаш.

«Гипрогрознефта» института инженераша, техникаша, болхлоша, гIулакхерча наха а иштта, москвичий инициатива хьал а лаьца, лаьрхIад коммунистически субботника хьинаре а мах боацаш а болх бе, цу цхьан дийнахь технически документаце планал совгIа кхы тIа а 100 эзар сома маьха гIишлой-монтажни балхаш де. Цу коллективо ше дIадоладаь гIулакх хьаллацара тIахьийхаб республикерча проектни, Iилма-тохкама институтий, проектно-конструкторски организацей берригa инженерно-технически балхащ дераш, болхлой, гIулакхера нах.

КПСС обкома бюрос къоабальяьй москвичий хьокхамагIа, 17 апреле коммунистически субботник де а цу дийнахь кердача пятилетка фонда юкъе доккха къахьегама дакъа лаца а аьнна республикерча берригача къахьегамхошка тIахьехам баьча «Красный молот» заводен «Гипрогрознефть» институтен коллективай инициатива.

Парте обкома бюрос ший союзамца КПСС горкомаш, райкомаш, юххьанцара партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла яьй «Красный молот» заводен «Гипрогрознефть» институтен коллективай патриотически инициатива хьаллаца, 17 апреле коммунистически субботника кийчо еши чакхдоаккхаши шерра организаторски политически болх белабе. Долла хIама де деза субботник бокъонца дола цIей, коммунистически къахьегама котало а хинна дIаоттадара, хIара балха моттиге производство дикагIа вIаштIехьйоаккхаш хьокхам хилийтера.

Республикански газетий редакцешта а телевиденеи радиовещанеи комитета а тIадиллад коммунистически субботника еча кийчон лелами 1971 шера 17 апреле субботник чакхдаккхари кепайоазон тIа, телевиденеи радио чуи гIолла шерра дувцилга.

КПСС XXIV СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

ШОАЙ ДЕША ДАЙ БА

Хьамсарча парте съезда сийленца накъабахара шоай низ ца кхобеш къахьег Грозненски консервни завода болхлоша. Цу дезача ден сийна тIайийца социалистически декхараши шера плани ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье яьннай завода цехий, участкай коллективаш. Яхьо кердача къахьегама толамашка кхувл уж. Продукцена реализаци яра январь бетта план 104,5 процент кхоачашъяьй завода болхлоша. Планал совгIа вай мехкарча тайп-тайпарча торгови организацешка ехка консерваш, сокаш, джем, кхыйола продукци 27 эзар сома маьха я.

«Производства резерваех пайда эцилга тоадарен халкъа боахаме экономе-режим чIоагIъярен» хьакъехьара КПСС ЦК, СССР-а Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо хинначул тIехьагIа дукха мероприятеш чакхъяьхай заводе. Жестяно-баночни цехе керда арахеца доладаьд консервай банкашта тIадехканогIараш. ХIанзлехьа арахийцад уж 200 тонн. Цо паччахьалкхенна баь пайда 46 эзар сом да. Из лоархIаме документ хилалехьа хьалха аьшка банкаш хьаьчул тIехьагIа юхейиса отходаш пайда ца эцаш дIаккхувсар. Цу гIулакха дукха уйла йир завода специалисташа. Цу отходех пайда эцара цига вIашагIъеллар № 15 йола участок. ХIанз цига отходех хьа а деш арахецаш да ногIараш. ХIанзлехьа уж арахийцад бIаь эзар, цох хинна пайда 3 эзар сом да. Консервашта расфасовка ю наполнитель эрга а яьккха хувцар бахьан долаш зехьа йовш йола белал дукха кхое, къахьегама овсарле дикка лакхъе вIаштIехьдаьлар. Цу мероприяте производствана хIанзлехьа цаI-ах эзар сом гаргга пайда баьб.

Дайга дозал дола мухь автотранспортаца 10 процент дукхагIа дIакхухьаргйола гIулакх вIаштIехьдаьккхад цига. Цу гIулакха автомашинашта лаьрхIа йола кузоваш, тракторашта тIехьатувса лафеташи кийчъяьй. Цо паччахьалкхенна ши эзар сом пайда баьб.

Къахьегама овсарле лакхъяра, бедал, материалаш кхоара тIаерзаяь керда техника производствана юкъекхаьхара а чIоагIа йоакхо ю завода специалисташа. Заводе оттаяьй коартолаши морковкаши юлаш цIенъяра йола ши керда машин, из бахьан долаш дикка кIезигъелар зехьа йовш хинна отходаш, лакхъелар къахьегама овсарле. Цу гIулакхо паччахьалкхенна 5,5 эзар сом кхоадир. Вагонашкара банкаш контейнараща хьакхахьар санна дола кердадар производствана юкъедахьар бахьан долаш кходаьд пхи эзар сом.

Халача балхашта механизации автоматизации яра даькъе а дукха балхаш даьд заводе укх тIехьарча хана. Баклажанаш тедача балха механизаци яр бахьан долаш кIезигъеннай отходаш, лакхъеннай къахьегама овсарле. ХIаьта цу мероприяте цхьа эзар совгIа сом кходе вIащтIехьдоалийт шера. Томатии цехе зехьа йовш хинна бедал хьалувцара керда приспособления оттаяьй. Шера шиъ ах эзар сом пайда бу цо.

КарагIдаьнначох кхоачамбаьIаш бац завода специалисташ, рационализатораш, новатораш. Цар цахаддаш творчески къахьег кхы тIа а завода коллектива болх тоабара. Электрокарий боахама заряди станцена реконструкци яра балхаш чакхдоалаш латт.

Уж а кхы а мероприятеш чакхйоахача, паччахьалкхен плана тIайийца социалистически декхараши кхоачашдеча хьинаре дакъа лаьцад Маршани Махьмад, Цуранова Валентина, Карапетьянц Анна керте латтача цехий коллективаша. Цига белгалбаьнна дика къахьегаш ба Абросимова Люба, Долгова Анна, Гасанова Маликат, Евлоева Зина, Паташникова Ольга, кхы дукха бараш а. Шоай смении нормаш юкъера лаьрхIача 150 процент кхоачашъю царех хIаране.

Б. КОСТОЕВ.

Дукха дика гIулакхаш карагIдувл «Красный молот» завода № 13 йолча цеха токара Гайрбеков Къоасама. Цехе меттел ерригача заводе а дикагIболча токарех лоархIаш ва Къоасам. Коллективе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама сийдо цIи еннай цунна. Цу цехе болх беш укх 14 шера цIаккха а шийгара гIалат далийтадац цо. Къоасама кийчъю фонтани арматура эша оатхалаш. Цо хьаю оатхалаш цхьаккха а сакхат доацаш хул. Иштта цIена болх а беш сменни норма 150—160 процент кхоачашъю цо. Пхе шера план 1969 шера кхоачашйир нов. Гайрбекова. Къаьстта дика къахьийгар цо юбилейни шера. Из бахьан долаш Гайрбеков Къоасама Ленински юбилейни медаль елар. Иштта кха тIахьожам боацаш продукци арахеца бокъо йолаш ва Къоасам. Шийговзал шийсага Iомаяьй цо. ХIанз цун лалла хьинаре къахьегаш ба уж.

Сурта тIа: К. Гайрбеков.
И. Плиева сурт.

РЕЙД СУХАЛБЕ БЕЗА

ХьатIакхоачаш латт кхаш леладерашта эгтара бехктокхамегIа йола ха, кердача пятилетка хьалхара бIаьсти. Шелковской района боахамаш бIаьстан балхашта мишта кийчлу хьожаш хилар тха рейдови бригада укх деношка.

Кердача пятилетка хьалхарча шера хий дехкача лаьтта хIара гектара тIара 28 центнери хий ца дехкачара — 22,3 центнери кIа, гектара тIара 30 центнер дуга, 33,2 центнер хьажкIаш чу а ийца, деррига чудахьа ялат 35 эзар тоннага дIакхоачаде дош деннад района кхаш леладераша. ХIаьта план 6 эзар тонн йолча паччахьалкхенга 7335 тонн ялат дохкаргда.

Декхараш лакха да. Цудухьа шортта органически минеральни удобренеш екка, цхьоалагIча классах дола фу а тоссаш дIае лаьрхIадар ерригa культураш. ХIаьта фу лаьд лаьрхIар кхоачашдара? Гурахь дув ялаташ дIадийнача 9800 гектар долча хий дехкача лаьтта 1466 гектара тIа мара минеральни удобренеш ех кайц. Уж а планагIа 7—8 центнер яхка езача гектара тIа юкъера лаьрхIача 3—4 центнер мара кхачийтанзар. ХIаьта фух минеральни удобренеш а эеш дIадийна ялат 1638 гектара тIа да.

Шоашка 180 тонн удобренеш йоллашехьа дийра ахьа грамм минеральни удобренеш ца тохаш дийна гурахь дув ялат «Красный пахарь», «Менжинске» цIерагIча колхозашка.

Гурахь дийнача ялата минеральни удобренешца подкормка яра дикагIа йола агротехнически ха а тулаш латт хIача а. районе шортта минеральни удобренеш йоллашехьа.

Пайда ца эцаш йоайинзар аьттув бола ха «Червленский» совхоза кхаш леладераша. 1352 гектара тIа гурахь дIайийнача ерригача культурашта хIара гектара юкъера лаьрхIача шишша центнер аммиачни селитра а кхоачийташ подкормка яьй цар. Белгалдаьккха доагIа цу колхоза кхаш леладераша 702 гектара тIа минеральни удобренеш агрегатащца тайсалга, хIана аьлча цу гIулакхо дикка лохдергда хьувкъама центнерага дIадодар. Иштта, самолетаца цхьан гектара тIа удобренеш товсаш хилча ши сом доа, хIаьта из болх шоай техникаца бича цунга дIадодар дилаза кIезиглу. Цул совгIа дика лел боахаме бIаьсти культураш дIаювргйолча кхашка органически удобренеш яхкара болх а. ПланагIа 900 гектара тIа органически удобренеш яхка езаш бар боахама кхаш леладераш, хIаьта цар кIанале хьаьндаь лаьтта 1100 гектар да.

Тоъал минеральни удобренеш йоллашехьа во вIаштIехьбаьккхаб гурахь дийнача ялата подкормка яра болх Ленина цIерагIча колхозе. Шоай агрегаташца из болх баь дола кхаш 30 процент мара дац цар. ХIанз самолетаца подкормка еш ба уж. Цхьабакъда укх тIеххьарча 10—12 дийнахь е самолет йохаш, е морхаш йолаш болх бе йиш йоацаш 50—60 гектара тIа мара минеральни удобренеш тайсаяц укхаза.

Геттара во латт из гIулакх Менжинске цIерагIча колхозе а. Удобренеш яхка езачох пхелагIа дакъа а зац цар хьаьндаь лаьтта. ПланагIа 500 тонн органически удобренеш яхка езаш бар боахама механизатораш. ХIаьта кхаш ка дIайихьараш 600 тонн мара яц.

Шелковской района боахамий дукхагIа дола лаьтташ хий дехкаш да. ХIаьта хIанз лоархIаме да ерригa хин система, хий тоха машинаш тоа а яь цIен а яь кийча хилийтар.

Чакхдоалаш латт хин система тоаяра балхаш «Червленский», Ленина цIерагIча боахамашка. Цхьабакъда Менжинске цIерагIча колхозе из болх тесса битаб. Цу гIулакха бехке бараш колхоза кулгалхой ба.

БIаьстан балхашта кийчо еш чIоагIа лоархIаме да дIале дика фу кийчдар. «Червленский» колхозе дIале Iалашдаь деррига фу тIадаларга диллача цхьоалагIча классах да, планал совгIа Iалашдаьд хьажкIий фу а.

Ленина цIерагIча колхозе Iалашдаьча 1200 центнер хьажкIай фух 900 центнер боарамал тIех тIоадал йолаш да. ХIаьта дугеи дIаювча баьцийн фу цхьа килограмм дац боахаме Iалашдаь.

БIаьсти а, аьхки а, гурахь а кхашка ду балхаш агротехнически дикагIа йолча ханашка чакхдахара геттара лоархIаме да ерригa юртбоахама техника дика тоа а яь хIанзэе а кийча хилийтар. Ленина цIерагIча колхозе кхыйола юртбоахама машинаш йоацаш бIаьннел совгIа трактор я. Царех 26 тоае езаш яр. Уж тоае боахаме хьалаш доацандаь, района «Сельхозтехнике» дIайигай. ХIаьта царех хIанале тоаьраш 12 трактор мара яц. Белгалдаккха доагIа цхьа трактор «Сельхозтехнике» тоаеш йола ялхлагIа бутт болга.

ДикагIа зац тракторашта ремонт яра гIулакхаш Менжинске цIерагIча колхозе а. Тоае езаш хиннача бархIнех бIаьсти болх бе кийча ярашхкоъ мара яц. Цу боахама тракторaш а района «Сельхозтехнике» ремонт еш я. ХIаьта колхозашкара специалисташ, механизатораш леткъаш ба, «Сельхозтехнике» ремонт яь трактораш каст-каста йох яхаш. Во вIаштIехьбаьккхаб комбайнашта ремонт яра болх а. Масала, Менжинске цIерагIча колхозе комбайнаш тоае бола а беннабац.

Юртбоахама техникана ремонт еча а хьалхле «Червленский» колхозага я. Деррига хьалаш а долаш дика мастерске я боахаме. ХIаьта цига хIанз болх бераш йоккха балха опыт йола механизатораш ба. Цудухьа хIанз цар тоа ца еш йисар ши трактори, цхьа комбайни мара яц. ТIехьатосса инвентарь тоаяь дукха ха я. Хьалха района «Сельхозтехнике» тоайора оаха цхьайола трактораш. Цхьабакъда цигара уж цIайоалаьчул тIехьагIа шинкхаь кIирагIа мара болх бацар цар.

Лоацца аьлча юртбоахама техника тоаяра «Червленский» колхозагара хьокхам эца безаш ба Ленина, Менжинске цIерагIча боахамашкара механизатораш.

«Сердало» газета рейдови бригада.

Н. ШАБАНОВА,
Шелковской района юртбоахама производственни управлене керттера агроном.

В. ПЕРЕПАДА,
Шелковской района «Червленский» колхоза керттера агроном.

М. ХАМАТХАНОВ.
«Сердало» газета болхло.

Л. И. Ткачевана Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Профсоюзни органашка дуккхача шерашка болх барах, республика общественно-политически вахара юкъе хьинаре дакъа лацарах, яьча дийнахь денз шовзткъе итт шу дизарца дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла.

Ткачева Людмила Ивановнана — облсовпрофа культурно-массови физкультурнии балха отдела заведующена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный,
1971 шера 5 февраль.

А. В. Моребиса Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Республика автомобильни транспорта ремонтни база дегIайоалаеча дуккхача шерашкеи беркатеи болх барах а вьча дийнахь денз кховзткъа шу дизарца дувзаденна а Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла

Моребис Алексей Васильевича — «Автоспецоборудование» яхача грозненски завода директора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный,
1971 шера 5 февраль.

Д. Г. Мидаевна Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Советски органашка дуккхача шерашка беркате болх барах а вьча дийнахь денз кховзткъе итт шу дизарца дувзаденна а Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла

Мидаев Даша Гелановича — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума инструктора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель
И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный,
1971 шера 5 февраль.

ПАРТЕХ БОЛЧА В. И. ЛЕНИНА ХЬЕХАМА
ВАХАРА НИЗ

В. И. Ленина карагІдаьннача сийлахь - доккхийча исторически хІамаех цаІ сенах латт аьлча, из латт керда тайпа пролетарски парти хьаярах, болхлой класса общественно - политически организаце лакхера форма хиларах тарра партех бола хьехам кийчбарах. Партех болча ленински хьехама вахара низ техка а техкаб, бакъ а баьб Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце коталоно, социализма коталоно. СССР-е коммунизм хьалъяра практика, дуьнен социалистически содружества мехкий толамаша, коммунистически болхлойн партеша кулгалдеш болча дерригача мехкий болхлой класса къовсамо.

Ленина хьаьий керда тайпа парти, социалистически революцеи пролетарски диктатураи, социализми коммунизми хьалъяра парти. Цу тайпара парти а хинна дІаэттай 1903 шера цо вІашагІъелла большевикий парти. Итташ шерашка аьттехьарчеи «аьрдехьарчеи» оппортунизмаца машар боацаш лоаттабаьча къовсаме, российски санна, иштта дунен халкъашта юкъерча а болхлой боламе цо хьал а кхеьий, чІоагІ а яьй парти, революционни къовсамий цІера юкъе чІоагІдаьд цун денал.

Партех бола ленински хьехам — марксизма - ленинизма овлангарча проблемаех цаІ. Из хьехам къоабал ца беш, из кхоачаш ца беш вар, хабарагІа из ше къоабалбеш хилар цо хьакхайкадой я, из ма дарра аьлча, цунах дІахад. Цхьа бахьан доацаш хац болхлой класса беррига моастагІаша марксизм - ленинизм идейни организационни йовха а гІерташ, шоаш еттаж йола хІамаш эггара хьалха коммунистически болхлойн партешта духьала ерзаеш хилар.

Керда тайпа парти санна, большевистски парти ше хьеш, Ленина ког гІортолга яьй партех йолча, Марксеи Энгельсеи оттаьча теоретически положенеех, эггара хьалхара коммунистически организаци — коммунистий Союз а хІаьта цул тІехьагІа I Интернационал а вІашагІдоллаш цар чакхдаьхача гІулакхий опытах. Цхьабакъда, кердача исторически хьалашка, империализмаи пролетарски революцейи заман хьалашка кІоарген массе оагІорахьареи кийчбе безар партех бола хьехам, болхлой класса организаце керда формаш, хьакхолла езар. хІаьта из Ленина кхоачаш я даьд. Парте маІан ше, общества вахар эргадаьккха тоадара, цун лоархІам кхетабара гІулакхa Ленин Марксеи Энгельсеи уйлашта тІераваьнна хиннавола ала гІерт буржуазни фальсификатораш. Цхьабакъда, уж хьалххагІе а вІашагІбехка оапаш ба. Ма дарра аьлча Ленина кердача исторически хьалашка дІахо дегІабоалабаьб партех бола Іилман коммунизмана лард елларий хьехам, бІарчча хьайшача еррига марксизм а санна.

Парти эггара хьалха политически организатори болхлой класса дикагІа болча викалех латта, цун кулгалхои лаьрхІад Ленина. «Парти, — яьхад Владимир Ильича, — болхлой класса сакхетамегІа дола, хьалха латта дакъа, цун авангард я» (Соч. биэза гуллам, т. 24, оагІ. 34). Цу лоацца баьча къоастамца хьайийлай парте роль а, цун исторически мисси а — баьчча хулга, хьалхаьнна гІолга, шийна тІехьа болхлой класси беррига къахьегамхойн бугалга.

ТІаккха фий партена цу тайпара низ телар? ХІана мог цунна болхлой класса авангард хила? Мог, яьхад Ленина, революционни теореца, общество дегІаахара законаш, классови политически къовсама законаш, революце законаш довзарца кийчъенна парти йоландаь. Вахаро ма ярра бакъъяьй «хьалха латтача къовсамхочун роль кхоачашъюлургъяи хьалха латтача теоре кулгалдеча партега мара» (т. 6. оагІ. 25) яха ленински положени. Цу тайпара теори, парте чакхдоахача гІулакхий идейни лард я сийлахь-боккха революционни хьехам — марксизм - ленинизм.

Революци теореца хьалхле а лелаеш, Іилман коммунизма идеяш болхлой болама юкъе а кхухьаш, болхлой класси беррига къахьегамхойн политически идеологически кхета а беш кхота а беш, политически баьчча, адамий дегаш урaувттадеши уж вІаштІехьдоахаш бола низ санна латт парти. Ленина яьхачох, парте керттера декхар сенах латт аьлча, из латт, болхлой класс вІаштІехьъяккхарахи политически Іаьдал дакхха оарцагІъяккхарахи, къахьегамхой хьехархо, кулгалхо хулгах, дерригa халкъ социализмага дигарах, буржуазена духьала лоаттабеча къовсаме керда общественни строй хьаярах, социалистически коммунистически хьисапе общества овлангара эргалонаш ярах.

Социализм хьалъеча керттера герз да къаьнарча общества гІилашта традицеши духьала дІаха а классови къовсам лоаттабеш йола пролетариата диктатура яхаш хьийхад Ленина. хІаьта из вахаро бакъ а даьд. Из къовсам хІанз кердача формехьа дІабода пролетариат доал ду класс а хинна дІаоттарах. Из тІаберзабаьб къаьнара порядкаш юхаметтаоттае гІерташ йолча, тІера кхайсача классий дорха духьале тоІаяра, контрреволюционни мятежаш, тийша балхаш, идеологически диверсеш, кхыяраш дІаяхара. Из теркал а деш Ленина яздаьд: «Болатеи къовсаме чІоагІеннеи парти ца хилча, цу классерча дуьйла цІена долаш мел барий тешам беша йола парти ца хилча, адамий дагардар фуд хьежа а царна влияни е а ховш йола парти ца хилча, цу тайпара къовсам толаме лоаттабулургбац» (т. 41, оагІ. 27).

Исторе бакъдаьд из, хІаьта тахано тешал ду цунна. Ленин мел бакъ а хургдар гуш а хиннав, мел шаьра бІаргаяйнай цунна керда общественни строй социализм кхоллача хана тІаоттаргйола халонаши хьовзамаши, керда общество хьалъяра кулгалдечара парте роль мел йоккха, лоархІаме я.

Ленина Іалаьмате йоккхача кІоаргалца кийчъяьй парте организационни лардаш, партийни вахара нормаш, партийни кулгала принципаш. Коммунистически парти ленински хьисапе хьалъяра лардий лард — демократически централизма принцип. Цу принципо, централизми партена чухьара демократии органически цхьана тар а еш, дийна, хьинаре, самодеятельни организм я йий дІаоттаю парти. Парте деррига гІулакхаш хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара тІалерзаду цо, чакхдоахача гІулакхий цхьоагІо хулийт, партийни организацей, парте беррига члений хьинар хулийт.

Демократически централизма маІан сенах латт аьлча, из латт, еррига партийни организацешта деш дола кулгал парте уставеи программаи ларда тІа цхьан центрера деш хиларах; лоха организацеш лакхерчар аьйнар де дезаш я; парте демократически маІан сенах латт аьлча, из латт парте беррига члений бокъонаш цхьатара хиларах, уж хьинари инициативеи йолаш хиларах, еррига партийни органаш хоржаш, хувцалуш дІатет телаш хиларах. Централизми партена чухьара демократии — уж антиподаш а йоацаш, органически шоайла ювзаенна йола бІарччача цхьанне ши оагІув я.

Цудухьа цхьа бахьан доацаш дац вай идеологически противникаш, буржуазни фальсификатораш, тайп - тайпара ревизионисташ цу принципах гІерташ хилар. Царна ловра парте организационни низа лард бухъяккхар, общества вахарера цун лоархІам Іотобабар. Ленина кийчъяь демократически централизма принцип, болхлой класса политически парти хьалъяра меллургйоаца лард, из Іалаьмате боккхача лоархІаме я беррига дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама. хІара марксистско - ленински партена, хІаьта цун наькъа тІара валаро, вахаро хьахьоккхачох, тІехьа тІайоагІача хана Іалаьмате хьарцахьарча гІулакхашка вуг.

Демократически централизмаца органически ювзаенна я Ленина кийчъяь партийни кулгаллара методаш а. Владимир Ильича царех керттера лаьрхІад коллективни кулгалдар. Цо хьийхад, партийни организацешеи еррига партеи шоай гІулакхаш лерттІа дІадахьа йиш яц из принцип йиэза кхоачашъеш хилча мара, яхаш. Коллективни кулгалдарах лаьрхІай цо тІайеш йола решенеш цхьан йистагахьа, цхьан оагІорахьа ца хилийтара, субъективизмахи произволахи лорадалара йола гаранти.

Парте низа, цун чІоагІала хоадамболлаш долча хьалех цаІ лаьрхІад Ленина партийни мугІарий цхьоагІон кхотадалари. Парте деррига истори хьадоладеннача юххье денз хаддаьза йоакхо яьй цо цун цхьоагІон. МоллагІча тайпара гІийта а партена чухьара дисциплина мелъе, бухьаккха, толхае гІертар доккхагІдола зулам лаьрхІад цо. «Мел яь а пролетариата парте болата дисциплина мелъеш волчо (къаьстта а цун диктатура йолча хана) — белгалдаьхад Ленина, — ма дарра аьлча буржуазена новкъостал ду пролетариата духьала» (т. 41. оагІ 28). Ленина хоадам боллаши машар боацаши къовсам лоаттабаьб антипартийни течениешти группашти духьала, аьттехьарчеи «аьрдехьарчеи» оппортунистий фракциони, барт эгІабеча гІулакхашта духьала. Ленина, парте къаьстта бІаьха къовсам лоаттабе бийзаб барт эгІабеш дола ший гІулакхаш «фракцена юкъе ца хилара» хьакъехьарча харц дешаьца къайла кхыхьача троцкизмана духьала.

Ший лоархІамегІарча доакъоех цаІ санна партех болча ленински хьехама юкъейода нахапарча парте бувзамах, нахах ког гІортолга ярах, наха парти хьаллацарах йола положени. Коммунистически парти адамий парти я; адамашта кулгалдарах, уж вІаштІехьдахарах, царна идейно - политически кхетам баларах, цар инициатива йоаржаярах, сийлахь - доккхий исторически декхараш кхоачашдара уж оарцагІдахарах латт цун исторически мисси. Духхьал адамашца айхха лоаттабеча бувзамах лаьрхІаб Ленина парте низ духбувла керттера хьаст. Мел къовсам лоаттабе бийзаб Ленина сектанствана духьала парти адамашта хийраякха гІерташ массе оагІорахьара хьувзаьяьча хІиллашта духьала! Уж сектантски уйлаш дукхагІйолча хана «аьрдехьарча» дешаьца, гІордоахача, цхьабакъда, цхьаккха чулоацам боацача «революционни» лозунгашца къайла лоаттаяьй. Ленина гучалаьккхад цу лозунгий революционность моттийта мара ца хилар, хьахьекхад, ма дарра аьлча цар оппортунизмага вугаш хилар. Цо им адамашца болх бе ше декхарийла лархІар, массаза а царца хилар, царна дагардараши эшараши фуд хар, адамаш Іомадари царгара Іомавалари — цунах латт парте декхар, яхаш хьийхад Ленина.

Партех болча ленински хьехама лоархІамегІарча положенеех цаІ я пролетарски интернационализма принцип. Машар боацаш къовсам лоаттабаьб Ленина моллагІча тайпара гІийрта а национализма идеологи партена юкъеяхьа, къамий белгалонегІа партийни организацеш екъа гІертара духьала. Большевистски парти хьахиннай, дегІанхай, тоаеннай бокъонца болча пролетарски интернационалистий парти санна. Ший идеологега, хьалъяра хьисапага, гІулакхий маІанга диллача кІоарга интернациональни я из. Дуккха къамаш дахача мехка пролетариат ший мугІарашта юкъе вІашагІтохаш йола большевикий парти ше хьахилча денз бІарччача цхьан дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама доккхагІдола дакъа, боевой отряд санна хьайоагІа.

Ленина хьийхад, нийса кхетадаьча къаман хьашташа новкъарле яц интернациональни, социалистически хьашташта, яхаш. Цо беррига коммунисташ тІахьийхаб алхха цхьан къаман чулоацамах кхоачам бераштa, къаман эгоизмана, къам алхха ший гомал ара хьа доацаши хийрадаьннеи хилийта гІертара духьала, бІаргчеи массане юкъареи дар теркалдара тІехьа, хІаране ший-ший хьашташ массане юкъарча хьаштий мукъагІа дахийтара тІехьа къовсам лоаттабара. Ленина яздаьд: «...Вай духьала да социализм национализмаца таръе гІертара» (т. 22. оагІ. 230). Пролетарски интернационализмах йола ленински положенеш Іалаьмате боккхача лоархІаме я хІанзарча дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама, империализмана духьала дунен революционни процесс дІахо дегІаккхувлара тІехьа къовсам лоаттабар духьа из дІахо кхотабараи чІоагІбараи.

Вахара низ болаши лоархІамеи я Ленина кийчъяь коммунистически партей стратегии тактикеи. Стратегии тактикеи, хьийхад Ленина, болхлой класса къовсам баржаш дола исторически хьалаш ма дарра теркал а деш кийчъе, дейал долаш, принципиальни, эшшача оагІорахьа ласташ хила еза, тайп-тайпарча формаехи методехи пайда эца безаш я. ХІанзарча этапе стратегии тактикеи кийч а еш, керда хьал, керда декхараш теркал а деш, коммунистическии болхлойн партеша хьалхле лелаю керттерча ленински положенешца. Еррига коммунистически партеша, хьийхад Ленина, кхоачашдер юкъара интернациональни цхьа декхар да — капиталистий Іаьдал дІадоаккхилга, социалистически общество хьалъелга. Цхьабакъда, юкъара декхараш кхоачашдара теркалде деза хІара цехка шиший тайпара экономически политически хьалаш, болхлой класс кхийна ялар, классови низий, чурчеи дунен халкъашта юкъерчеи хьала соотношени. Коммунистически болхлойн партей хІанзарча хьалашка империализмана духьала цар лоаттабеча къовсама стратегии тактикеи кІоарггеи массе оагІорахьареи кийчъяьй 1969 шера хиннача, дунен халкъашта юкъерча Совещане.

Кердача тайпара йолча пролетарски партех бола ленински хьехам белггала марксизма ганза цу дилла, дунен коммунистически болама теорееи практикенеи юкъе лаьца мах баь варгвоацаш доккха дакъа. Керда тайпа парти, белгалдаьхад В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаьча торжественни заседане, — революционни теореи революционни практикаи вІашагІъяргйоаца цхьоагІо ма ярра бакъ хинна хьаоттар. Из — дерригдунен революционни болама, социализми коммунизми хьалъерашта Ленина юхейита сийлахь - йоккха тІехьале .

* * *

Советски Союза Коммунистически парти ленинизма парти я. Цун лардаш кийчъяьр, из хьалъяьри хьалкхеяьри сийлахь - воккха Ленин ва. Парти чІоагІа я цо массаза а массадолча хІамана а ленински идеяшца, цун хьаькъалерча указанешца хьалхле лелаеш хиларах. Вай парте ший дерригача гІулакхашца бакъду из вай заман хьаькъал, сий, эздел да яьхача В. И. Ленина бІубенча аьнначa дешаша. Творчески чулоацамах бизза ба партех бола Ленина хьехам. Цо могийтац цун балха, тактика организационни формаш, приемаш, методаш кхетаяра даькъера цхьаккха тайпа догматизм, шаблонность. Іилман лардаш тІа латташи массаза а исторически хьалаш теркалдеши йола парте политика кулгалдеш, къоастамбеш, лостам телаш дола хьисап да вай общества вахара дерригача доакъошка, мехка доал деча организаторски идеологически балха тІа.

Партех бола Ленина хьехам КПСС-о дегІаккхувл кердача исторически хьалашца тар а беш, Социализм хьалъяь йоаккхачеи коммунизм хьалъечеи ханарча ший гІулакхий опыт вІашагІа а тохаш, парте лоархІаме вывод яь хІанзарча замалахь цун кулгалдара лоархІам кхы тІа а лакхлуш хиларах. Из нийсдолийт вахара еррига оагІошта политически организационни кулгалдара лакхагІа бола боарам эшаш долча коммунистически общество хьалъяра декхарий масштабаш шерагІен чоалханегІен хулаш хиларо. Парте кулгалдара лоархІам тІа-тІа айлуш хилар — вай общество дегІаахара лоархІамегІа йола закономерность.

Ший XXIII-гІа съезд хиннача тІехьагІа денз Іалаьмате боккха болх баьб парте коммунизм хьалъеча кулгалдара. Вахара дерригача доакъошка — промышленносте, юрта боахаме, Іилме, культуре — советски халкъо доахача толамаша къьгга хьахьокх парте никъ нийса хилари цун лоархІам лакхбалари.

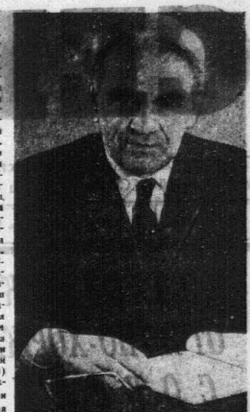
Парте кулгалдара дакъа лакхдаларах чІоагІлу цун еррига звеньяйи организацейи хьинар. Цу гІулакха боккхача лоархІаме я парте политика юкъарчал доацаш чакхйоахаш, халкъах долча адамашца айхха ювзаенна, царна юкъе организаторски идейно - кхетамеи болх беш йола юххьанцара партийни организацеш.

ХІанз йоккхача, езача событена — парте вргІанарча, XXIV-ча съезда накъаяха кийчлуш я парти, деррига советски халкъ. Вай мохк парте съезда накъабола дикача итогашца. Керда толамаш даьхад мохк экономически социальни дегІаккхувлача, КПСС XXIII-ча съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеча. Парте, беррига советски наха дика болх баьб дІаяхача пятилетке, кердача лакхаленашка кхаьчаб. Аьлча кхоачам ба, 1970 шера вайцига тІом хьалехьарча еррига пятилеткашкарчул шозза хІана яьккхац аьнна дукхагІа промышленни продукци яьккха хилар. Юрташкарча къахьегамхоша соахк даьккхар миссел дукха ялати боамбин вай мехка лаьтта леладара истори хьадоладеннача денз даьккхадац. Цу шерашка дукха хІама лаьд вайцига халкъа культура, цун материальни хьал-торо лакхъеча а, Іилмен культурен дегІаккхувлача.

Парте XXIV-ча съездо вай мохк коммунизм хьалъяра новкъа гІолла дІаккхувлача керда вехаш белгалъергья. ХІанз вай мехка цхьаккха коллектив яц керда декхараш тІаэцарца, планаш кхоачаши тІехкхоачаши ярца партийни съезда яха йоагІача тайпара накъаяха ца кийчлуш, съезда сийна социалистически ях ца йоаржаеш. Цунах гуш да парте ленински политика халкъо боарам боацаш чІоагІа хьаллоацаш хилар, партеи халкъеи цхьоагІо хилар, хІаьта из советски общественни боккхача низа ларда хилар.

Проф Г. ОБИЧКИН,
исторически Іилмай доктор.

ГІОРВАЬННА ІИЛМАХО

10 феврале 60 шу доал гІорваьнна советски Іилмахо СССР Іилмай Академе президент Мстислав Всеволодович Келдыш ваь. М. В. Келдыша Іилман тохкамаш советски Іилманна карагІдаьннача дикача хІамашца да. П. Л. Чебышев а, Н. Е. Жуковский а, С. А. Чаплыгин а санна болча цІи хезача эрсий математикийи механикийи традицеш дІахо хьу М. В. Келдыша, Іилманна эшаш дараш бокъонца долча прикладни дешашца дувза а дувзаш. ХІанзара Іилмеи техникеи дегІайоалаеча боккхача лоархІаме хилар Іилмахочо Іилман бух чІоагІбеш даь балхаш. Масала, авиационни конструкцеш эргаювлаш хувцаялара зем боаккхаш йола балхий цикл чакхъяккхар бахьан долаш кийч а яь балха юкъейнхьар флаттерен шиммей (конструкци эгаярен низ тІабахарен) кхерам юстарабоаккхаш йола эффективни методаш. Цун цІерaца дувзаденна да вычислительни математика хьахилари из дегІадари, космически пространство Іилманца Іомаярен практически караерзаярен проблемаш, лаьттанна гонахьарча космоса, Беттеи малха система кхыча планетийи тохкамаш деча вай мехкага тІехдоккха толамаш дахийта космически система хьаяр.

М. В. Келдыш — тІех хьаькъал дола тохкамхо, организатор, Іилман йоккхий проблемаш кхоачашъеш йолча Іилмахой йоккхийча коллективай кулгалхо. Дукха ха, теркам дІалу М. В. Келдыша Іилман лардаш кийчъяра, цо Іомабаьча дукхахех боккхий Іилмахой хиннаб.

Академик М. В. Келдыш СССР Министрий Советерча Іилмани техникаи даькъе Ленински Пачхьалкхени премеш хьежаеча Комитета, Союзни республикай академей Іилман гІулакхий координаци яра Совета керте латт, хьинаре дакъа доал кхыча дуккхача советий общества балхаца. Из дуккхача кхыча мехкий академей а Іилман обществай а бокъонца вола а сийлен а член, дуккхача университетий, институтий сийлен доктор ва. КПСС XXII-чеи XXIII-чеи съездашка М. В. Келдыш Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета членалла хорж. 1962 шера март бетта денз СССР Лакхехьарча Совета депутат ва.

Іилмеи техникеи дегІайоалаеча доккхий хІамаш карагІдувлар бахьан долаш М. В. Келдыш шозза Социалистически Къахьегама Турпал, СССР Ленински Пачхьалкхени премей лауреат ва, ялх Ленина ордени кхоъ Къахьегама ЦІеча Байракха ордени енай цунна.

В. САВОСТЬЯНОВЕИ В. ЕГОРОВЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

МЕХКДАЬТТАХОШТА ЙОЛА ПХЬОАЛЕ

Грозненски ремонтно - механически завода коллективо тІехкхоачашду КПСС XXIV-ча съезда сийна тІаийца социалистически декхараш. Бурувдеттарашта, иштта вай мехкарча мехкдаьттахошта эша оборудовани кийчъю пхьоале а хинна дІаэттай завод. Цар хьашташ дизза кхоачаш а деш товарни продукци арахецара январь бетта план 103,3 процент кхоачашъяьй завода болхлоша. Планал совгІа арахийца турбобураш, вертлюгаш, мехкдаьттахошта эша кхыйола продукци 16 эзар сома маьха я. Продукцена реализаци яра бетта план 103,5 процент кхоачашъяьй цо. Укх бетта чотах дІаяхьийта продукци 17 эзар сом мах болаш я. Хьинаре къахьегарца белгалъяьнна я Г. Никитини, И. Соболеви керте латтача цехий коллективаш. Завода цехашта юкъе эггара лакхагІа да цу шин цеха болхлой къахьегама толамаш.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Къаьстта дика къахьегарца белгалваьнна ва «Горснефть» НГДУ мехкдаьтта дІа-юха ухийтача цехера А. Хасиев. Комсомольца лелаю коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цІи. Юкъера лаьрхІача хІара сменах нормаш 125—130 процент кхоачашъю цо.

СУРТА ТІА: слесарь А. Хасиев.

А. КЫЧИКОВА сурт.

КПСС ГОРКОМЕ

Производственно - товарни контора электрообессоливающи установка участка партийни группа ший коллективе боккха организаторски а политически а болх бу. Производстве, общественни балха тІа керттера дакъа лоацаш ва укхаза хІара коммунист. Кхо бутт хьалха кхоачаш йир цу участка ихе шера задани.

Партгруппорга М. Ширяева отчетага ладийгІачул тІехьагІа КПСС горкома бюрос цу группа болх хьаллоацаш парте райкомашта цар опыт кІоаргагІа Іома а яь кхыча партийни организацешка дІайовлийтар тІадиллад.

* * *

КПСС Грозненски горкома бюро города общественни порядок лораяра гІулакх чІоагІдара дешага а хьежа соцам баьб. Цу тІа КПСС райкомашка, райисполкомашка, чурча гІулакхий райотделашка дІахайтад общественни порядок лораеча дукха кхоачам боацараш нийслуш хилар, общественни бокъонаш толха ца яйтара профилактически балхаш чакхлаха дезалга.

Къахьегамхошта кхетам балара а город Грозне общественни порядок лораяра а мероприятей план оттаяьй горкома бюро.

НАЬХА ХЬАШТАШ ДИКАГІА КХОАЧАШДАРА

ХІанз, дІаяхача пятилетка шерашка тІагІертта баьча балха итогаш яьчул тІехьагІа, дог раьза долаш ала йиш я наха бытовой гІулакх дара даькъе дикка толамаш даьхад, аьнна.

28304 эзар сома мах бола бахача наха бытовой гІулакхаш дара план хІанал хьалха, 1970 шера 26 ноябре, кхоачашъяьй. Планал совгІа 665 эзар сома мах бола гІулакхаш даьд бахача наха. Ханал хьалха кхоачашйир пхе шера плани юбилейни шера тІаийца декхараши индивидуальни барзкъаш деча фабрика, ремонтно-гІишлошъеча управлене, № 4 йолча комбината, Шаьла, Наурски районни быткомбинатий, кхыча коллективаша.

Дикка дукхагІа хиннай бытовой гІулакх дара предприятеш. Республика бахача наьха хьашташ кхоачашдеш хІанз 815 ателье, мастерскеш, приемнии прокатнии пункташ я. ХІаьта 1965 шера 690 мара яцар уж.

Тха быта служба чІоагІъю ший материально - технически база. ДІадахача пхе шера бытови гІулакх дара Министерства предприятешка юкъейоалаяьй 600 эзар сома мах бола технически оборудоване 1568 единица.

Хьалха хиннача гонеи маьхеи метта хІанз тІа-тІа дукхагІа юкъейоагІа техникеи технологии. Уж я чехка а лакха балха овсарле йолаш а хІамаш тега электропривода лелаю универсальни машинаш, специальни машинаш, ши-шегІа болх беш йола хІамаш ютта машинаш, программни управлени йола хьоанил дІайоаккха, хлористи растворителаш юкъейоалаю машинаш, паровоздушни манекенаш, барзкъашта аьшк тоха автоматически прессаш, кхыяраш. Йовзаргйоацаш хувцаеннай быта гІулакх деш йола дуккха предприятеш.

Кхы а дукхагІа средстваш дІайохийт бахача наха бытовой гІулакх дара вай ханара предприятеш хьалъяргеи царга болх байтаргеи. ДІадахача пхе шера бытовой гІулакх ду предприятеш хьалъярга дІадахийтар 3,5 миллион сом. Цу хана хьалъяь бытовой гІулакха эггара йоккхагІйола гІишлош я Грознера мода. Ша, Грознеи Гудермесеи хьалъяь чухьнахьа дувхаду барзкъаш дуттеи барзкъаш химически цІендуи ши предприяти. МалгІабике, Аргуне, Шаьла, Урус-Мартане, Ачхой-Мартане, Наурске хьалъяь бахача наха гІулакх дара комбинаташ. Предприятешта специализаци яреи уж чІоагІъяреи тІехьа болх бу. Радиотелевизионни аппаратурана ремонт еш йола республикански объединени яьй. Министерства кхыйола производственни подразделенеш эргаяьха тоаяьй.

Предприятешта специализаци яро хьахилийтар прогрессивни технологи, механизаци, производственни процессаш юкъейоалаяра, производство рационально вІаштІехьъяккхара йоккхий торонаш. Бытовой гІулакх дара боарам лакхбалар хьахьокхаш хиларал совгІа, предприятешта специализаци яро новкъостал ду гІулакх дара тайпаш дукхагІа хилийтара, производства культура лакхъяра, хІаьта иштта болх беш болча наьха къахьегама хьалаш лакхдара а.

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъе йиш хилар Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара, В. И. Ленин ваь 100 шу дизара, хургйолча парте XXIV-ча съезда сийна лаьцача социалистически яхьа юкъе дукхача наха дакъа лацар бахьан долаш, из яхь тІагІертта кхоачашъеш хилар бахьан долаш.

Республике бахача наха бытовой гІулакх деча дукха ба коммунистически къахьегама ударникаш, производстве хьалхалаттараши новатораши. Еррига шоай опыти шоашта ховри дІалу цар шоай халкъа гІулакх дара. Иштта я Шаьла райбыткомбината закройщица Тайсумова, индивидуальни барзкъаш тегача фабрика портниха Сулейманова, Сунженски райбыткомбината портниха Халейко, МалгІабика комбината болхло Цечоева, № 2 йолча быткомбината никелировщик Алиев, № 1 йолча быткомбината закройщик Прожеров, № 4 йолча быткомбината обувщик Захаров, хІамаш химически цІенъеча фабрика сменни мастер Посевина, дуккха кхыбараш.

Республика бахача наха бытовой гІулакх деча болхлоша дукха хІама даьд къахьегамхошта дукхагІа а дикагІа а гІулакх дара. Цхьабакъда, бытовой гІулакх дар хІанз а гаьна латт цу хьакъехьара хьашташ кхоачашдара.

Бытовой гІулакхаш эшара бахача наьха хьашташ кхы а лакхденнад. Цу хІаман терко яьй 1971 шереи хьатІайоагІача пятилеткан планаш увттаеча.

1975 шера бахача наха деш дола бытовой гІулакхаш 1970 шерара нийслича шозза дукхагІа хургда. 16.5 миллион сомага а кхоачаргда. ХІаьта юрта бахача наха деш дола бытовой гІулакаш 2,5-зза дукхагІа хургда.

Шозза совгІа дукхагІа дергда индивидуальни барзкъаши кога гІирси бара, трикотажни хІамаш яра, хІамаш тегача машинашта, пылесосашта, радиоприемникашта, телевизорашта ремонт яра гІулакхаш, кхыдараш. Кхозза совгІа дукхагІа дергда хІамаш химически цІенъеш, басар деш ду балхаш. ХІара шу массаза доал дукхагІа хьалъергья бытовой гІулакх дара предприятеш.

Укх 1971 шера болх бе йолайолийтаргья Назранера, Шелковски станицера, Ножай-Юртара, Веданера, Йоккхача АтагІара бахача наха гІулакх деш йола керда комбинаташ. Дерригаш а 570 эзар сома мах бола бытовой гІулакх дергда цар. Кердача пятилетка хьалхарча шера 45 керда бытовой мастерской хьалъергья.

МалгІабика мехкдаьттахошта, Наурски районе бахача наха бытовой гІулакх дара 1971 шера хьалхарча квартале болх бе йолайолийтаргья хІамаш чехкка химически цІенъеш йола электричествацa болх беш йола ательеш. Цар оборудовани хьакхаьчай.

1972 шера Шаьла, Шелковски станице, Урус-Мартана хьалъергья керда ательеш. Грозне ЦІеча фронтовикий цІерагІча улицагІа укх шера хьаелларгья 26 моттиг йола кхалнаьха парикмахерски. 1972 шера Ленина цІерагІча улицагІа хьалде доладергда Къилбаседа Кавказе эггара доккхагІа дола быта вІаштІардаь цІеною. Цо шера 3 миллион сомал тІех мах бола бытовой гІулакхаш дергда бахача наха. Из цІа болх бе доладалийта лерхІ 1974 шера. Вай ханара эггара дикагІйола технологии оборудовании юкъейоалаергья цига.

Грозне хьалъе йолаьй мебель еш йолеи кога гІирс буи йоккха ши предприяти. Царех хІаране шера 900 эзар сома мах бола продукци арахецаргья. Уж шаккхе а фабрика болх бе йолалургья 1972 шера, хІаьта 1973 шера цхьоалагІча микрорайоне хьалъяь яргья чоалханерча бытовой машинаштеи прибораштеи ремонт еш йола предприятеш. Цар шера 910 эзар сома мах бола гІулакхаш дергда.

1972 шера бахача наха бытовой гІулакх дара комбинаташ йоахкаргья Советски Знаменски яхача юрташка, хІаьта 1975 шера — СаьмуІашка. Уж я хьалъе лерхІарех цхьайола гІишлош.

1971 — 1975 шерашка бытовой гІулакх дара керда предприятеш хьалъярга дІадохийтаргда 12 миллион сомал совгІа ахча.

ХІанз болх беш йола предприятеш эргаяьха тоаергья, кердача дикагІйолча оборудованеца Іалашъергья. Из дерга дІадохийтаргда 1340 эзар сом.

Бахача наха бытовой гІулакх дара Министерствас кадраш кийчъергья, шоашта тІадиллача гІулакха цар бола бехктокхам а гІулакх дара культура а лакхъяра тІехь, заказчикашца уж Іимерза хилара тІехь царна кхетам луш болх бергба.

Нохч - ГІалгІайчен бахача наха бытовой гІулакх дара болхлоша парте XXIV-ча съезда сийна кхы а доккхагІа дола толамаш доахаргхилларах шеко яц.

Б. КАШЕНЦЕВ,
Нохч - ГІалгІай АССР бытовой гІулакх дара министра заместитель.

КЪЕ ХIАНАЙ АВТОБУСАШ

Транспорт — городской боахама лоархIамегIарча довкъоех цаI, дукххача хьале цунах тийша да къахьегамхой хIара деннара вихар, ерригача города предприятийн учрежденейн болх.

ХIаьта, нагахьа санна цо болх во беш хуле, хIаранена, нийса я хеталуш, хеталу, укхаза наха эшачун йоакхо кIезига ю аьнна. Вай городе пассажираш дIа-юха кхувлара гIулакхa керттера халo кхоач № 1 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприятега.

Из боахам билла 20 шу совгIа ха я, цо пассажираш дIа-юха кхувлаш я городера 31 а городал арахьара 26 а маршрут. ХьалхагIа 25 автобус мара йоацаш хиннача цу боахаме хIанз 229 автобус я.

Предприяте коллектив, пассажираш дIа-юха кхувлара планах лоархIа ца ялараl совгIа, кхыметтел баха нах, къаьстта а Iуйрийнарчен сайрийнарчен «пик» сахьаташка, дIа-юха кхувлилга а Iалашлац.

Къаьстта воча хьаlа тIа да гIулакхаш Центральни рынок — Старпромыслай 36 участок, Орджоникидзе цIерагIа майда — Черноречье, Центральни рынок — «Электроприбор» завод, Орджоникидзе цIерагIа майда — Микрорайон, Вокзал — Дальни улица санна йолча города маршруташка. Орджоникидзе майдан тIа, Центральни рыннкана юхxе, Роза Люксембурга улица тIа, бIаьш нах хул цIабаха гIерташ. Iуйрийнарча сахьаташка кхы а халагIа хул 36 участкера городе вогIача хана, хIаьта городе балха а болаш Старопромысловски районе баха нах городе гIолга — из вIалла дуаца хабар а доацаш хала гIулакх да. ХIаьта цланагIа араяла езача 18—20 автобусах Iуйрийна лине тIа араювлараш ерригаш а 50—60 процентал дукхагIа яц.

Автобусаш къаьстта во тел №2 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте болхлоша (директор нов. Строев). Пассажираш дIа-хьа кхувлара автобусаш яла шоай вIаштIехьа ца далар кондукторaш ца хилар дя яхаш бахьанаш доах цар. Лине тIа хьаухаш йола автобусаш дукхагIча даькъе бIеха, деха кизгаш долаш, наIараш тIа ца къовлалуш хул. КIезига хилар бахьан долаш автобусаш тIанкI аьле хьалийзе хул, цудухьа кондуктора вIаштIехьдалац берригача пассажирашта билеташ дIакхоачийтилга.

Баха нах дIа-хьа кхувлара декхар дизза кхоачаш ца дара керттера бахьан да къахьегамлерттIа вIаштIехьа ца баккхар. Предприяте технически служба Iалашдац автопарк ший ханнахьа кийча хулга. Технически бIарг лаккхен ремонт еи езаш йола автобусаш из деш яц ремонтни база ца хилар, слесарий - ремонтникий, электрикий, кхыча специалистий квалифицированни кадраш, запасной оатхалаши ремонт яра эша кхыйола материалаши ца тоъар бахьан долаш. Технически кийчон коэффициент планагIа 0,8 хила езаш хиннача метте 1970 шера 0,66 мара яцар. ДIадахача шера города маршруташка эксплуатаце дIа ца луш йисай 5140 совгIа автобус.

Предприяте 50 — 60 шофер тоъаш вац, хIаьта из бахьан долаш маршруташка араялац вIаштIехьа йола автобусаш, дуккхача водителаша йоагIача ханал дуккха тIех бу болх.

Пассажираш маьрша дIа-хьа кхувлара йоакхо е а автобусаш балха араювлара график кхоачашъе я езаш хиларо предприяте кулгалхой, партийни профсоюзни организацеш декхарийла ю цар балха а шоай ханнахьа салаIара а терко е, хIаьта из дизза кхоачашдеш да ала йиш йолаш дац коллективе хIанз эттача хьалага а «Халкъа боахаме производства резерваех пайда дикагIа эцарен экономе режим чIоагIъярен хьакъехьарча» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмоца дувзаденна тIалаттача бехктокхамга а хьежача.

Отта а яь, чакхъяьхай къахьегама овсарле лаккхъяра тIаерзаяь мероприятеш, масала, административно - управленчески аппаратера мукъавалийтав 10 саг, 15,9 эзар сом алапе фонд а кхоеш. 1970 шера 1 августе денз 8 маршруте кондуктораш боацаш автобусаш лелаяр бахьан долаш 38 кондуктор мукъавалийтав.

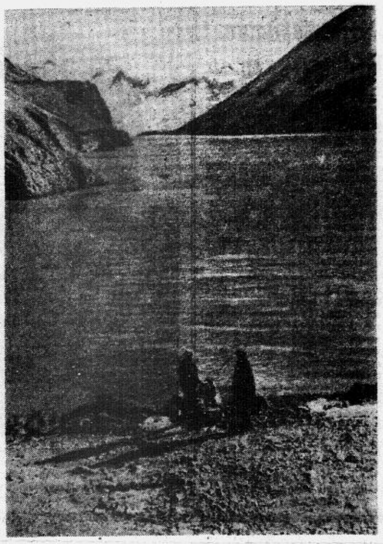
Iанарца йIоахъяра 60 автобуса моттиг йола лини вIашагIа а елла, автобусаш йIоахъяларга дIадоаа довгор 800 килограмм гаргга кхоаьд. уж йIоахъеш лелаваь 12 шофер мукъа а валийта, 2,4 эзар сома алапе фонд кхояьй. Гараже вIашагIа а елда, болх беш я шинно-монтажни участок а автомашинаш вIашагIйоаха стенд а. Электрогайковерт оттаьй.

Цхьабакъда, балха ха зехьа кIезигагIа йовяр духьа къовсам хIанз а эсала лоаттабу коллективо. Тоъал дукха йоаю из хIанз а — 1970 шера 2286 сага-ди дайнад, 629 сага-ди а доадеш хатараш хинна 46 моттиг я. Прогулаш 63 сага-ди кIезигагIа яьй 1970 шера, цхьабакъда уж хIанз а дукха ю.

Керттерча производстве болх беча верригача 929 сагах коммунистически къахьегама коллективаши ударникаши яха цIи яккхар духьа къовсам лоаттабеш 860 саг ва. Социалистически декхараш кхоачаш мишта ду хьожаш яьча проверка хьахьеккхар, 193 кондукторах 80 саго е 4 проценто выручка план кхоачаш ца яь хилар. 431 водителах выручка план кхоачашъяьац 105 саго. Иштта во латтача хьало декхар тIадожаду линешка машинашта лоаттабу тIахьожам чIоагIбе, водительски составагара паччахьалкхен плаш кхоачашъяра хьалхара доагIар дизза хьадеха.

Болх мел чIоагIа бой а № 1 йолча автобусни парке цIенхаштта кхоачамбоацараш хIанз а дукха да, эсала я къахьегамен производственни дисциплина, болхлой кадраш сов дукха хувцалу — 40 процент совгIа. Аьлча кхоачам ба, дIадахача цхьан шера дисциплина толхаяь 408 моттиг хинна хилар, хIаьта царех 132 прогулаш яь я. Цхьан шера автобоахамера дIаьккхав 386 саг (150 водитель), дIайийцав 403 саг. Цу доллача хIамаша хьахьокх коллективе массово - политически культурно-кхетамей болх эсала латташ хилар. ЦIенхаштта кхоачамбоацараш да - социалистически яхь вIаштIехьйоаккхача, шоай ханнахьа яц яхьа итогаш, эсала да яхье хьалха латтараш а дикагIа болча водителий толашагIа йола опыт а хьахьувкхилга. Квалифицированни кадраш, къаьстта а шоферании слесараш - ремонтникаши балхара дIа ца ухийташ соцабар духьа къовсам вIалла лоатта а бац.

М. ПЛЮЩ,
КПСС Грозненски горкома инструктор.

Узбекски ССР. 1971 шу долалуш дийнъелар Чарвакски ГЭС. Кастта йола а енна промышленни ток елар 150 эзар киловатт низ болча хьалхарча агрегато. ГрафикагIа из болх бе йолаялийта лаьрхIадар 1971 шера.

ВIашагIйоллаш латт шоллагIа агрегат. Из болх бе йолаялийта лерхI ханал кхо бутт хьалха — КПСС XXIV съезд хьаеллаш.

Чирчик яхача лоаман хи керте хьалъеча ерригача станце низ 600 эзар киловатт хургба.

СУРТА ТIА: хьалбузаш латт Чарвакски форд.

Р. ШАМСУДДИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ДОШ ТЕШАМЕ ДА

«Гудермесский» совхоза керттерча агронома кабинете пенах хьалтеха доахк КПСС XXIV съезда сийна боахама механизатораша тIаийца социалистически декхараш.

Совхоза ерригa юртбоахама техника укх шера 20 март тIакхоачаш тояь яккха, механизаторийн ремонтникийн къахьегам нийса вIаштIехьбаккхарца ремонт еча балхашка дIадодар 5 процент чухьнахьдаккхен доагора-смазочни материалашта 5 процент кхомбеи. Март бутт чакхбалалехьа боахама ерригача кхаш леладеча бригадашкара станаш тояь яха, парте съезд хьаелла ди тIакхачалехьа 21 механизаторга классность лакхъяйта, аьнна да декхараш.

Мишта кхоачашду уж декхараш? ХIара ремонтника де лезар белгалдаьккхад укхаза тоае еза трактор, нух, сеялка, кхыйола техника. Ремонтни балхаш дIадоладалалехьа совхоза кулгалхоша шоайла дага а баьнна, бетта, кварталагIа ханел хьалха техника тояра план кхоачашъяьча механизаторашта, токарашта, слесарашта, иштта кхыча ремонтникашта царна доагIача алапел совгIа 15 процент ахча тела соцадир. ХIара бетта, кварталагIа яхье баьнарий балха итогаш ю. Котбаьннараш пенгазеташ тIа, «Молнеш» тIа хозача дешаца белгалбоах, тIехьабусараш бегбоах.

Иштта нийса вIаштIехьбаьккхача къахьегамо дика хьокхамаш доахийт. Масала, дIадахача шера йиълагIча квартале графикагIа 14 трактор, 8 нух, 6 сеялка, 8 культиватор, кхыйола тIехьатосса инвентарь тоае езаш бар совхоза ремонтникаш. ХIаьта керда шу хьахилалехьа графикагIа лаьрхIачул совгIа 6 трактор, 2 нух, 6 сеялка, 3 культиватор тояь дIаоттайир цар.

Дика къахьегама хьалаш вIаштIехьдаьхад ремонтникашта. ТIера дIайха барзкъаш дIа а даьха, болх бе йиш йолаш йIайха я мастерке. Шоай котельйи а йолаш Iанарца йIоахъеш я еррига цехаш. Къахьегама ди чакхдаьлча лувча душевой я. Коа йоаллача столове шоай цIагIа санна чам болаш кийчбаь бIайха кхача буъ ремонт ераша.

Совхозе дукха ба йоккха балха стаж йола механизатораш, слесараш, токараш, кхыбола специалисташ. Шоай декхараш дика кхоачашдарал совгIа цар доккха новкъостал ду къоначa специалисташта. Раьза а волаш цар цIераш йоах совхоза керттерча инженера Галатенко Виктор Сергеевича; токараш — Владимиров Иван Иванович, Катаев Iаьла, трактористаш — нов. Эльмурзаев, Муслимов, Джамурадов, кхыбараш.

МоллагIа оатхал тоае йиш йолаш тайп-тайпара цехаш я ремонтни мастерске. ХIанзалца ца хиннa шлифовальни цех а яьй цига укх шера. Шоай тракторий каленчати валаш телхача цу цехе реставраци ю цар хIанз. Цига хьанаре къахьегаш за бокъонца вола говзанч Яськов Дмитрий. Шоай тракторий оатхалаш тоярал совгIа Курчалой. Шаьла боахамий техника оатхалаш тоае а кхоаву нов. Яськов.

Керда шу хьахилча денз 10 трактори йиса ерригa тIехьатосса инвентари тоаяь ремонтникаша. Калиновски механизаторий училище шоай говзал лакхъяьй 12 механизаторо, хIаьта март бутт хьатIакхачалехьа кхы а 9 механизаторо лакхъергья шоай классность.

— Тоаянза йиса итт трактор цхьан бетта тояь а яьккха, оахош тIаийца декхараш тешаме кхоачашдергда оаха, — йоах мастерской заведующе Шерстюк Александр Андреевича.

Т. САИТОВ.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ГIОНЧИЙ

Бурувдеттарийн, мехкдаьттахойн бокъонца бола гIончаш ба оал «Старогрознефта» наькъаш дехкарех. Тийрка, Сунженски довкъашка итташ скважинаш я цахаддаш лаьттан ченашкара «Iаьржа дошув» хьувзаш. ТIехь тIехьагIа дукхагIа хул уж. ХIана аьлча ди-буйса ца къовсаш, кIаьдвалар тIехьашка а тетташ лаьттан ченаш техкаш, газ гучайоахаш керда скважинаш дIател мехкдаьтта доахарашка бурувдеттараша.

Ховш ма дий гаьнна ара къахьегаш боахка уж мехкдаьттахой оборудованеца, кхы мел эшачунца ханнахьа Iалашбе безалга. Цунга хьежжа мара дIагIоргбац цар болх. Нагахь санна асфальта е тIо наькъаш ца хуле машинаца меттел вордаца а лела хала да довкъашка гIолла. Цхьабакъда цхьаккха хало йоацаш автотранспорт лел цу довкъашка гIолла. Шелалах, халонех бIу ца къожабеш къахьег цига «Старогрознефть» транспортни контора болхлоша. Тохкама бурувдеттача скважинашка тIадолха 16 километр дIоахал дола наькъаш дехкад контора болхлоша Тийркеи Сунженскин довкъашка. Уж наькъаш доккхаш моттиг шаьръеш 200 эзар кубически метр лаьтта хоарцадир механизатораша. ХIаьта цига гаьннара № 8 йолчен Аргуни яхача карьерашкара хьа а кхухьаш 40 эзар кубически метр жагIа Iобиллаб. ХIанз укх шера хьалъяь яьния итт буровойн дикача наькъаща Iалашъяьй. ХIанз №№ 66, 691 скважинашка долха наькъаш доккхаш ба. контора болхлой. Ер бутт чакхбоалаш бурув тоха йолаяла езаш я уж.

Иштта бурувдеттарашта транспортникаша деш дар доккха новкъостал да. Белгалбаха лов къаьстта дика болх беш бараш. Шоай денна йола нормаш 160—180 процент кхоачашъю бульдозеристаша Грозненски горсовета депутата Нестеренко Степана, Мусхаджиев Тапас, Фомин Ивана. Царел дукха тIехьабисац трактористаш Лазарев Алексей, Добуев Эйда, автогрейдерист Колосов Виктор. Шоай къахьегама толамаш парте XXIV съезда хетаду цхьа дезал санна барт болаш къахьегаш хьабоагIача наькъаш дехкараша.

А. ТИЩЕНКО.

ГОВЗАЛА КЪАЙЛЕНАШ IОМАЮ

ХIанз кхашкара балхаш дIадоладалалехьа фоккхача лоархIаме да наьх говзал лакхъяра агрохимически дешара курсаш вIяшагIйохкар.

Урус-Мартана района совхозий кхаш леладераш цу тайпарча курсашка ноябрь бетта денз дешаш ба.

Хьалха агротехнически я яхаш вIашагIъехкар цу тайпара курсаш, хIаьта хIанз агрохимически дешар оал цогI. Фуд цун маIан?

ДIаяхача пятилеткагIа шозза дукхагIа удобренеш еннай паччахьалкхено вай колхозаштеи совхозаштеи. Иштта йолаш я дIаювча культурашта хулача лазарашцеи царна зене йолча садоахкача хIамашцеи къовсам лоаттабара эша тайп-тайпара химически препараташ а. Царех цаIаш оахам далехьа товс, вожаш культиваци еча хана, цхьайола молхаш агрегатаница техача дикагIа хул, шоллагIъяраш — самолетаница.

Нагахьа санна цу химикатаница болх беш бола нах царех пайда эца Iомабаь ца хуле хьувкъам боа а беш зе хила тарлу. Цудухьа хIанз дииза даргдоаца гIулакх а хинна дIаэттад беррига механизатораш агрохимически дешара курсаш чакхъяьха хулийталга.

Свекла лелаерий знанеш лакхъеш ва хIана 50 звеньевой. Уж Iомабу цу культурана гIулакх цун биологически башхалонаш дIайовзийт царга.

Хьаэцаргба вай баьцадаараш кхедераш. Ховш да хьалха латта опыт, из культура кхеяра агротехника йовзаш ца хилча хIара гектара тIара 1 00—150 центнер баьцадаараш чуийде аьттув барг боацилга. Из дика кхетадеш ба боахамий агрономаш, цудухьа баьцадаараш деладерашта эгара пайданегIа дар дIадовзийташ ба уж.

Района боахамашка укх тIехьарча хана хьажкIаш духхьал механизированни звеньяша мара кхеиц, цудухьа районе хIанз иттех звеньевой ва хIара гектара тIара 50 центнерга дIакхоачаш хьажкIаш кхееш. Цар а шоаш кхашкарча балхех мукъабаьннача хана денз дукха Iомадаьд из культура лелаяра хетаяьча лекцешкара.

Района боахамашка хIара шера дукхагIа дIаюв юртбоахама культураш хий дехкача лаьтташка. БоарамагIон хан—ханнахьей уж дIайийнача кхашка хий дехкаш хилча хьувкъам шозза гаргга лакхбе йиш я, хIаьта из хий харцахьа дехкаш хилча царна зе де а тарлу. Хий дехкара лерттIа нийсдаь доацача кхашка хапна дола харшаш даьха массанахьа цхьатарра тIоадал дIа а кхоачийташ из болх бе хар чIоагIа пайдане хIама да. Цул совгIа, белгалде деза, боахамашка кхоачамболаш хий детта машинаш ца хилар а, тIаккха харшаш а доахаш мара дехка йиш яц из. Цу тайпара кхашка хий дехка Iомалуш ва районе 70 саг.

Хьалха агротехникана дувзаденна дешаш Iомадара отделенешка, бригадашка вIашагIъехкар курсаш. ХIанз бригадашкара нах хьагуд а бийя боахамий центральни усадьбашка чакхйоах занятеш. Цига царна лекцеш ешараш лакха квалификаци йола кулгалхой, керттера специалисташ ба. Цул совгIа юрта боахама управлене специалисташ а хул района совхозашка вIашагIъехкача курсашка лекцеш ешаш.

П. НОВАНОВ,
агроном.

Культура памятникий свод

Российски Федераце культура Министерства решейи яьй республика истореи культураи памятникий свод хьае аьнна. Из свод эрсий халкъеи Российски Федераце шеррача территоре тIа дахача кхыча халкъийи лоархIамеча исторически культурни дерригача памятникех йола керттера сведенеш чулоацаш дола официальни паччахьалкхени Iилмани документ, фактологически справочни издани хургья. Ший масштабашка диллӑча Iалаьмате йоккха хургъя издани — ткъаь кхойтта том.

ХIанз чакхбаьннаб Ярославски областа истореи культуранеи хетаяьча хьалхарча тома тIа беш бола болх.

(АПН).

Грозненски объединени ТЭЦ-а № 1 йолча электростанце коллективо чIоагIа лоархIаш сий деши ва электромонтер-релейщик Колин Михаил Анатольевич. Ткъо шу совгIа ха я цо цига болх бу. Электромонтера - релейщика эгара лакхагIа йола яхлагIа разряд я цун. Электростанце болхлоша юкъе эгара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи еннай цунна. Цул совгIа дикагIвола рационализатор лоархIаш ва из. Юкъера лаьрхIача смени нормаш 120—130 процент кхоачашъю цо. Дуккхача шерашка хьинаре къахьегарах цунна еннай «За трудовое отличие» яхеи ленински юбилейнин медалаш.

СУРТА ТIА: электромонтер-релейщик М. Колин.

Х. Суруджанца сурт.

НАХА ДОЛЧА ГIУЛАКХА

Сиха, кадай да таханар вахар. Хьалха кIира, бетта де йиш йолаш хинна гIулакх тахан цхьан дийнахь, цхьан сахьата чакхдаккха дезаш хул. Иштта айденнад наьха хьашташ, иштта сихденнад гIулакхаш. Уж кхоачашде дезарашта хьалхашка латтар мел хала декхар да ха хала дац, ХIаьта а шоаех кIезигагIа бехкаш доахаргдолаш из болх бе гIерт Грознерца эксплуатационно - технически бувзама чуйоагIаш йолча тха № 4 йолча Назранерча цеха коллектив.

Тха декхар да: радиога, телефонага, телеграфага, юкъе хIама ца эккхийташ дийнахь в бус а болх байтилга.

22 саг ва тхо укхаза из бехктокхаме декхар кхоачашдеш, Къаьстта белгал я юбилейни шерара тха къахьегама лераш, Цудухьа из шу дадахадале а уж хьоае лов.

ПланагIа 160 цIагIа радио чуйилла езаш дар тхо цу шера, оаха 200 цIагIа йиллар, хIаьта ерригаш городе а юрташка а 20 телефон оттае мара езацар тха, оаха 53 оттайир. Ерригача продукце задани ахчанга диллача 103,4 процент кхоачашйир цеха коллективо,

ХьалхагIа кхыча городашка луш йола телеграмма, телеграф цкъа Грозне а ийкйта, цигар мара дIахо яхьийта йиш яцар тха, ХIанз керда каналаш оаха хьаделлар бахьан долаш Советски Союза моллагIа йолча городаца бувзам оттабе йиш йолаш да тхо, ТIой-Юрта, Долакх-Юрта цхьан саго мара телефон тоха йиш яцар хIанзалца. Из къамаьл даь валлалца бувзам хадар цу юрташка, хIанз диьнахьа гIолла къамаьл де йиш я укхаза; кхоъ керда канал йиллай цига.

ДикагIча оагIора эргалонаш хиннай района радиобоахаме а. Дукха хIама ца эшшаш къаьна дараш дIа а доахаш хийцад дерригa бIоагIаш, саьргаш, кхыйола оатхалаш. ХIаьта вIалла ца хиннача тайпара айбеннаб радио низ. Масала, хьалхагIа 1050 ватт мара бацар из хIанз 1550-нега дIакхаьчаб. ЦIенагIа, чIоагIагIа лув радио. Цу тIа, уж хьалхагIа хинна зIамига «моттигера» станцелгаш дIа а яьха центральни хьисапе хургйолаш яьй оаха еррига радиовещани. Назранерча радиокомитетера ду къамаьл хазацар хьалхагIа, масала, ТIой-юрта кхычахьа. ХIанз хоз. Цу гIулакхо ши пайда бир; цкъалета наьха хьашташ а кхоачашхилар, шоллагIдале тха кассе 700 сом цIена пайда а бижар. Иззал ахча совдаьлар тхона цар «йиъя» электроэнерги оаха кхоярах.

Тха коллективе меттел наха а могабеш болча тхоай цхьаболча дикача болхлоех дош ала лов сона. Ер ялхайтталагIа шу да монтера болх беш Абадиев Султан хьавогIа, Цудухьа дика ка а йоал цун иох. ДIаьелле хьаду во кхычарна геттара хала хета хIама. ХIанз бригадир ва из, шийн коллектив а йолаш. Цу шийн болхлоща мара зIанара бIоагIаш тIара Iовалац из. Шех «кулгалхо» лархIац цо. Цудухьа цун зIамигача коллектива гIулакхаш дика, барттайна лел, дукха тIехкхоачашъю заданеш.

ДIайхача дешаца хьоахае лов тхоай воккхагIвола электромонтер Гиреев Исраил. Цун говзача кульгаша болх байт районе мел йолча бувзама аппараташка аккумулятораша. Иштта, шийна хьалхаща оттадаь декхар кхоачашдеш ва ТIой-Юртара участкови монтер Баркинхоев Салман, городской бувзама боахама тIахьожаш вола Умаров Исроил, кхыбараш.

Фу эргалонаш е лерхI Назрание тха коллективе укх шера? Оаха бергболча балха керттера бар ба Назране лаьтта кIала гIолла 8 километр кабель буллалга. Из-ба укхаза оаха оттаергйолча 1000 телефона лаьрхIа буллаш. Кхо километр билла баьннаб из.

М. ХИДИРОВ,
ЭТУС-а Назранерча № 4 йолча цеха начальник.

Дего хьийхар къоабалдеш

Грозненски электромеханически заводе хьалха латтарех я литейни цеха коллектив.

Цо арахец эккхара кхерам боаца арматура. Из я электрически проводашта изоляци яра дуккхача промышленни предприятешта, химзавода эша фитингаш - коробкаш. Кхыча бригадерча формовщикана формаш-апокаш хьаю лайсача гIомарах. ТIаккха цар чу лоаладаь чон чудотт заливщикаша. Ала деза, зIамига а шеллойя формача чудотташ дола лоаладаь чон дотадала тарлу. ТIаккха оатхалаш брак йолаш хургья.

Цхьабакъда цу гIулакха йоккха опыти лакха говзали йолча нов. Комарова бригадерча заливщикаша из болх цIаккха а гIалат ца боалаш бу. СменагIа 11—12 тонн чон лоала а даь формашка чудотт заливщикаша. ПланагIа доагIачул дикка дукхагIа да из.

Металл лоаладара технологи дика йовзаш ва нов. Комаров. 25 шу да цо из болх бу. Шийн балха тIа цунна ца йовзаш цхьаккха а къайле яц. Январь бетта задани 242 процент кхоачашъяьй плавильни участка коллективо. СменагIа 4—5 эзар мара йоацача нов. Комарова шийн новкъосташца цхьана 10 эзар, кхы дукхагIа а оатхал кийчъю. Цун бригадерча наха эгара вогIа болх бечо а 160—180 процентал кIезигагIа кхоачашъяц смени норма.

Бригада иштта лакха овсарле йолаш къахьегара шийн бахьанаш да. Нов. Комаров фу оамал йолаш саг ва аьлча, Iа ер де, яхаш, новкъосташта дIатIа а ца дехкаш халагIа дар ше а деш къахьег цо. Ше а кхычарга а зехьа йоайтац балха ха.

МугIарерча болхлочо дечох ах совгIа дича воалаш волча цо смени нормаш 200 процент, кхы а совгIа кхоачашъю. ТIаккха иштта волча шоай тхьамадана ца тоам бе вIалла дага а бац бригадера болхлой. Цатоам фуб аьлча, къахьегама дисциплина телхаяр, шийх тийша дита гIулакх лерттIа чакх ца даккхар да. Дерригa а гIулакхаш дика лийлача мара луш яц коммунистически къахьегама сийлен цIи. Нов. Комарова бригада заводе эгара хьалхарчарца из ела цIи еннарех я. Къаьстта белгалбаха лов цхьабараш. Уж ба шихтовщик Терминосян Мамикон, заливщикаш Григорян Бабкен, Осколков Дмитрий.

ХIанз хьамсарча парте XXIV съезда накъайоагIаш доккхагIдола социалистически декхараш тIаийцад Комаров Петр Васильевича бригада. Съезд хьаелла ди тIакхачалехьа хьалхарча квартала план кхоачашъе лерхI цо.

Х. БАЛАЕВ.
Сурта тIа: П. В. Комаров.
И. Пляева сурт.

ХIанззе а тоха ца лойя

Фуна лаьрхIа дита ялат шийн ханнахьа цIен а даь, дIадувча боарамга — цхьоалагIча класса кондицега дIакхоачаде деза ха цхьоалагIча ноябре чакхъяьннай. Цхьабакъда тха района боахамашка бIаьсти дIаде деза фу кийчдара балхаш чIоагIа тIехьдаьннад, къаьстта «Кавказ» колхозеи № 4 йолча совхозеи. Январа тIеххьарча деношка «Кавказ» колхозе хьажкIийн дар доацаш, дIадувча боарамга дIакхоачадаь кхыча ялатийн фу эшача боарамах 49 процент мара дац. ЦхьоалагIча классага дIакхоачадаьр 1 проценти шоллагIча классага дIакхоачадаьр 6 проценти мара дац. Вож дерригa а кхоалагIча классагIа. ХIаьта из дIаде ца могаделга специалисташта дика ховш ма дий. 600 центнер гороха фу да дIаде мегаргдоацаш, из тIунал цIенданза а да.

Иштта дIадувча кондицега дIакхоачаданза 100 центнер суданка. 30 центнер магара фу да цу колхозе. Цул совгIа 500 центнер кен ба хIанзчул тIехьагIа цхьоалагIча класса кондицега дIакхоачабе безаш. Лоацца аьлча, хIанзалца теркам тIабахийтабац цу боахаме кастта дIаде дезача ялатийн фу Iалашдара. Цу гIулакха дукха сагота вац колхоза керттера агроном Крошка Виктор Николаевич. Октябра бетта фуна инспекце шоаш фуна лаьрхIа битача кена образецаш ера цо. Агронома дар а долаш кхаь саго кулг яздаь документ а дар цу кена. Техкача кондиционни хилар кен. Колхозера 500 центнер кен кондиционни лерхIар оаха дIаеннача сводках госсеминспекце а. Бакъда, тхо декабре колхоза фуна лаьрхIача ялаташка хьажа дахача гучадаьлар нов. Крошкас тхо Iехадаь хилар. Анализа инспекце хьалбена хиннар санна боацаш Iалаьмате бIеха бар амбарашка латта 500 центнер кен. Иштта бутт совгIа ха яьнначул тIехьагIа юха а кондиционни боацаш лархIа бийлар кен. Белгалдаккха доагIа из дIадувча боарамга дIакхоачабара хIанз а хIама деш ца хилар.

Фу кийчдара темпаш геттара лоха я. Цхьан сменагIа болх беш цхьа машина мара яц. Иза а болхлой ца тоар бахьан долаш дукхагIйолча хана сеца латт. Иштта мара болх дIа ца боде фу кийчдаь даргдац.

№ 4 йолча совхоза планагIа дерригa Iалашде деза фу 254 центнер мара дац, цхьабакъда, таханалца 60 центнер кен мара Iалашбаьбац цига.

«Алханчуртский» совхоза 223 центнер баьций фу эш. Цхьа центнер фу Iалашдаьдац е Iалашде дага а бац.

Района боахамашка, къаьстта «Кавказ» колхозеи «Ингушский» совхозеи 2000 центнер гаргга фу да тIуна хиларах дIаде мегаргдоацаш. Из фу хIанз а докъадеш дац, хIана аьлча из докъаде моттиг яц района цхьанна а боахаме.

О. ВИНОКУРОВА,
МалгIабина района фуна инспекце начальник.

Цар цӀераш даим яхаргья

«Чот я́ь варгвоацаш доккхий дар нах боабарцеи бовхам бохабарцеи тӀемо вайна дань зе. Тахан а тӀехьа миллионаш болча ноаной дегаш делхадеш бола балла тӀаккхоачабир цо халкъа. Доккха дар дена во. Цхьабакъда цунна лапла хӀара Советски сага дегачухь яхар хоза уйла — коталон уйла. Лийгараштта карагӀдийннача гӀулакхаша дегаш урауттадора дийна бисарий». Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара хетаяь новкъоста Л. И. Брежнева яьча доклада тӀарча цу дешашца дӀайолалу «Даим йоагаргйола цӀи» яха литературно - музыкальни композици. Из кхоачашъю Грозне артисташа Нонна Надеждинаси Евгений Хавричевеи.

Артистий выступлении цхьан сахьата йӀаьхлу, сийлахь-боккхача Даьхен тӀем тӀа советски халкъа карагӀдаьннача денал долча гӀулакхаца вай таханарча ден хаддамза бувзам хилара уйла дӀакъастйац зрителех. Шерра хьалхашка отт Советски Союза диазза Турпал, Советски Союза Маршал волча Г. К. Жукова яздьча дагадоагӀараш тӀара, Даьхенна хала ди тӀаэттача шинель тӀайийхача Н. Грибачева, Ю. Друнинай, А. Твардовске, Н. Флерова, С. Гудзенко, Д. Дажина произведенеш тӀара мугӀараш доаладеш йола композици. Дукха тайп - тайпара бола турпалаш гойт артисташа сцене.

Юмор йолаш еш Надеждина Нокнас Д. Дажина яздьча «Тоня — турпал» яхача документальни дувцара тӀа ювцача, тӀом болча хана ший новкъостаца вӀъ фашистах лета, царех кхоъ а вийна, цаӀ хьакаравоалаваьча йоккхагӀча сержанта Усакова Антонина Ивановнай монолог. ТӀехьа тӀайоагӀача сцене артисткас вайна вовзийт вай котдаргхиларах дег чухь чӀоагӀа тешаш вола безаме кӀаьнк Леша, «Бань тӀа Ӏовежар из» яхача В. Драгунске повеста тӀа вувца кӀаьнк ва из.

Цул тӀехьагӀа цо дувц 920 фашист вийнача, 8 гитлеровец каравоалаваьча Нохч - ГӀалгӀайчен сий долча воӀа, Советски Союза Турпала Нурадилов Ханпашийна карагӀдаьннача денал долча гӀулакхах.

Хала минута тӀаэттача хана батальон къизача тӀем тӀа оттаьча сакитаркех, Советски Союза Турпалах Самсонова Зинайх язъяь Юлия Друнинай стихаш цӀенча дега чура оаз йоагӀаш, ладувгӀарий теркам тӀаозаш еш Надеждинас.

Дукха хӀамаш дагадоийг композице къаьстта Сийлахь - боккхача Даьхен тӀем тӀа къонгаш, мехкарий, моарош, даьй, ноаной байнача наха. «Даиман йоагаргйола цӀи» яхар санна йола концерт эттара хьалха оттадац Н. Надеждинаси Е. Хавричевеи. БӀаьшовзткъазза оттайир цар В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаяь «Эггара дикагӀвола саг» яха композици. Цу тӀа артисташа зрителашка довзийтар Н. К. Крупскена Ильичах дагадоагӀараш, Ленина къахьегамхошка яздаь письмош, царна юкъе бавчча 50 шу дузаш 46 вагон мехкдаьтта продукташ яхьийтача Грознерча болхлоша яздаь письмош 1920 шера Советски ГӀалгӀайчен хьалхарча съезда письмои а долаш.

Н. Надеждинеи Е. Хавричеви массанахьа, — заводашка, фабрикашка, школашка, гӀишлош еча, Грозненски гарнизоне, республика районашка безаме тӀаьц.

ХӀанз артисташа оттаю советски кагирхошта хетаяь композици.

З. МУТАЛИБОВ.

Сакъердаме вӀашагӀкхетар

«Сендухь баркал оал аз Лаьттанна» яхача темах сайре хилар укх деношка Майртупа Культура ЦӀагӀа. Из хетаяь яр кагирхоштеи юрта цӀи хезача къахьегамхоштаи.

Сайре хьаел XX-ча партсъезда цӀерагӀча колхоза партбюро секретара А. Арцуева. ДӀадахача шера шоай колхоза карагӀдаьннача толамех а укх шера хьалхашка латтача бехктокхамерча декхарех а лувц, дӀахо къамаьл даьча керттерча агронома С. Бостукаева.

Шоай къахьегамах, балха опытах дийцар кӀира йоккхача цеха бригадир а сомий бешамаш лелаеш а волча С. Белтаева, колхозхой III-ча съезда делегата, цӀи хезача хьажкӀаш лелаеча А. Ломалиева, доярка Я. Ахмадовас, свеклаш лелаеча Б. Орцуева, кхычар.

Укхаза, гулбеннача юртхошта хьалхашка, балха хьалха латтача колхозхошта ахчан а кхыдола а совгӀаташ дӀалу нов. Арцуева.

Сайре чакхйоалаш доккха концерт оттаду юртарча культура ЦӀен болхлоша.

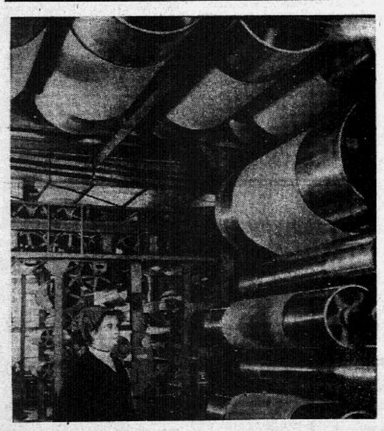
С. ЯКУБОВ,
Шаьлрча культура райотдела инспектор.

Грозненски химически комбината коллективо чӀоагӀа лоархӀаши сий деши я йоккхагӀйола лаборантка Л. А. Тунзинаи лаборантка Е. И. Садоваи., Комбината лабораторе болхлошта юкъе хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цӀи елар царна. Массаза а нийса хул цар ъь анализаш.

Сурта тӀа: болх беш я йоккхагӀйола лаборантка Л. Тунзинаи Е. Садоваи.

С. Хугаева сурт.

Краснодарски кӀадаш деча комбинате мелдар керда да: фабрикийн производствайн Ӏалаьмате йоккхий корпусаш а эггара хӀанзарча ханара оборудовани лелаю нах а. Юкъера лаьрхӀача ткъаьн шиъ шу даьнна ба цига болх беш бараш.

Дукха ха йоацаш комбинате болх бе йолаеннай керда отделочни производство. Цун коллективо тӀа-тӀа алсамйоах даьнне тайп-тайпара бесаш долеи кӀадаш арахецара темпаш.

Предприяте цехашка тӀехь-тӀехьагӀа чӀоагӀагӀа яржаш латт кастта хургйолча КПСС XXIV съезда сийна йола яхь, цунна юкъе дакъа лоацаш ба ворхӀ эзар совгӀа текстильщикаш.

СУРТА ТӀА: кӀадашта химически обработка ю агрегат. Из лелаю машиниста Лидия Верхогуровас.

Е. ШУЛЕПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Иштта айю юрта культура

КПСС XXIV-ча съезда мадоагӀара накъадахара тӀайица декхараш кхоачашдара боккха теркам тӀабохийт Советски районна культура учреждений болхлоша. Тха районе культура 46 учреждени я. Царех дукхагӀчар болх дика бу. Из да Итум-Кхалара культура ЦӀа (директор А. Арабиев), Шаро-Аргунера библиотека (заведующи З. Денильханова), кхыяраш. Клубашкеи библиотекашкеи каст-каста хул цар опыт йовза баьхка кхыча культучреждений болхлой.

ХӀара .бетта района культура отдел еш йолча культучреждений болхлой семинаре дикагӀболча болхлоша къамаьлаш ду шоай балха опыт дӀайовзийташ. Масала, 1959 шера денз А. Шерипова юрта библиотека заведующи волча Магомадов Нурмохьмада дийцар ше беседа еча темах книжни обзор а еш ше хиларах. Книжкаш деша керда волавеннача сага атта хилац шийна деза книжка лаха, тӀаккха аз цунга хоатт фу дувцаш дола книжка деша безам бар хьа аьле, тӀаккха цо деннача жопага хьежжа книжка лу аз цунна. Нагахь санна цунна дезаш дола книжка сай библиотеке деце, тӀаккха аз из районни библиотекера дахь.

Цул совгӀа, белгалдаккха дезаш да Н. Магомадовна гойтара пособи дика кийчъе ховш хилар.

Цо кийчдаьд Ленина цӀерагӀча колхоза социалистически декхараш тӀадола стенд. Бетта, квартале, ах шера декхараш кхоачашдара йола даннеш атта дӀатӀаязъе йиш йолаш оттадаьд из. Колхозашта массаза а ховш хургда декхараш мишта кхоачашду. Иштта йола опыт дӀайоаржаяьй еррigача библиотекашка.

Дийша мел волча сагага книжка дӀаккхоачийташ боккха болх бу зоновски юрта библиотека заведующе Бурсагова Кхокхас. Цу гӀулакха Бурсаговайна новкъостал ду лакхехьарча классашкарча дешархоша.

Книжкаш дешаращца хадданза беседаши обзораши ярал совгӀа, деша книжка хьош болча кӀаьнкига е йиӀигага Бурсаговас оал хьай даьна е нанна дешалахь, цу тайппара, книжкаш дешараш дукхагӀа хургболаш. Цхьа ха яьиначa гӀолла деша книжкаш дахьа библиотеке боагӀа уж.

Ше цу тайпара болх беш хиларах дийцар семинаре Бурсаговас. ТӀаккха кхыйола библиотекаш а йолаелар иштта книжкаш бахача наха юкъе дӀадоаржаде. Цунах беркат даьлар.

Районни культура ЦӀенои районни библиотекаи хӀара бетта семинарага кийчъю дуккхача наха йола хьоккхамера мероприятеш. Дукха ха йоацаш районни культура ЦӀагӀа «Съездагара — съездага» яха тематически сайре хилар. Цу сайрене хилар района культура учреждений берригa а болхлой.

ШоллагӀча дийнахь из сайре йийцар районни семинаре, цига дийцар кхоачамбоацараши гӀалаташи, уж дӀадахара наькъаш, сайре кийчъярахи из дӀаяхьарахи дола дешаш дийцар.

Цул тӀехьагӀа из санна йола «Съездагара съездага кхаччалца» яха сайре йир А. Шерипова юртарча культура ЦӀагӀа. Сайре дика хилар.

Нохчий мехкарий художественни самодеятельноста юкъе дакъа лаца юкъеозара КПСС райкома отделацеи комсомола райкомацеи кагирхой собрани йир оаха районни культура ЦӀагӀа. Собрани дика кийчъяьяр. Кагирхойл совгӀа цунна юкъе дакъа лоацаш хилар шоай мехкарий а тӀехь дуккха бола бехктокхаме болхлой.

Цхьа ха яьиначa гӀолла дика кийч а я́ь «Къоначарна массанахьа а вайцига никъ ба» яха диспут йир. Цига дийцар кагирхой салоӀамахи юрта общественни вахара юкъе цар лоацача дакъахи. «Юрта боахама болхлой сайре», «Къонача нохчий мехкарий сайре» йир, «Кхаь ноахалах бола нах вӀашагӀкхеташ» яха сайре йир. Цу сайренашка кагирхойи юрта дика лоархӀаш бола боккхий нахи хьайихабар.

Цу тайпара бувзам тессар мехкарий даьшцеи ноаношеи, культпросветбалха цар новкъостал дергдолаш хӀама дир.

ХӀанз района культура болхлой, шоашта ховри опыти мамогга юкъе а йоалаеш, мабоаггӀара накъабаха гӀерт вай парте XXIV-ча съезда.

М. БИСАЕВ,
Советски района культура отдела инструктор.

ДАЙ-НОАНОЙ ОАРЦАГӀБАЬЛЧА

Экономика, культура, техника чӀоагӀа дегӀаухача хӀанзарча хьалашка керда саг хьалхевар санна дола чоалхане декхар кхоачашдара оаха денна бувзам лоаттабанза баргбац дешархой даьшца-ноаношца, общественностаца. Цудухьа дешар хьехаши кхетам луши ше беш бола берригa болх даьшца-ноаношца айхха бувзам а лоаттабеш бу районерча хьехархой коллективо. Даьша-ноаноша доккха новкъостал ду тхона дешархошта массе оагӀорахьара коммунистически кхетам балар а санна дола дуккха проблемни дешаш къоастадара. Тхащига хӀанзле а дӀайоаленнай дика традици — лакхерча классашкарча дешархой слеташ ю оаха професси харжара хетаяь. Шерра-шера дешархой даьшца-ноаношца конференцеш ю оаха. Оттаяьча планагӀа хул тха районерча гӀорбаьннача нахацара, доккхий производственни толамаш доахача юрта боахамерча къахьегамхошцара вӀашагӀкхетараш. ХӀара мероприятеш дӀайолаяле боккха болх чакхбоаккх оаха дешархошца а цар даьшца-ноаношца а. Халкъа образоване отдела а школай а балха тӀа хӀанз проблемни дош дамассанега а дешийтара закон кхоачашдар.

Из проблемни дош укх пхе шера вӀаштта дика кхоачашдеш хьадоагӀа тхо депутатски комсомольскии посташа а кхыча общественноста а денна новкъостал деш хилар бахьан долаш. Дешархой школашка ахара, дешарах кхетара оамалий хьакъехьа консультацеш тел хьехархоша шоашта кхаьчача микрорайонерча депутатски комсомольскии посташта. ХӀаьта депутаташ даьшца-ноаношца дагабувл дешархой деша ахара а цар дешара хьакъехьа, даьша-ноаноша дешархой ден режим кхоачашйой, цӀагӀа енна заданеш кхоачашъяра хьалаш хулийтий хьож.

Масала, Саьсана юрта Совета депутата нов А. Ташухаджиева ший микрорайонерча даьшца-ноаношца ше дагавоалача хана могадир колхозхочун Магомадова дезал болча а баха, берашца болх мишта бу хьожилга.

МагомадовгӀар дезала 7 бер да, уж дерригаш а дика дешаш да. Кхаьнне хӀанзле а лакхера педагогически образовани яьккхай, пхьа йоӀ Нохч-ГӀалгӀай паччахьалкхен педагогически института физико - математически факультете деша ягӀа, зӀамагӀа дола воӀи йоӀи юкъера школа йистейоаккхаш да. Вож цхьа йоӀ 10 класс йисте а яьккха, колхозе доярка бола болх беш я. МагомадовгӀар бар санна бола, шоай берашта массе оагӀорахьара кхетам телаш бола дезалаш тха районе кӀезига бац.

Кхетабе безаш дезал а дайноаной а ба тха. Царна шефство лелаю комсомольцаша, депутаташа.

Професси харжар чоалхане гӀулакх да. Професси хоржача хана дешархоша, эггара хьалха, теркалде деза шоай сенца безам ба а шоашка фу дулургда а. Цхьабакъда йицъе мегаргъяц района халкъа боахам дегӀабоалабара перспективаш а дӀахо цунна мел кадраш эшаргья а.

Итт класс яьккха баьнначул тӀехьагӀа колхозе балха баха, шоай къахьегама гӀулакхаш колхозни производстве. физически балхаца дӀадоладе. колхозни производства экономика айяра новкъостал де, шоай деловой квалификаци лакхъяра цигара дӀаболабала безам бараш геттара кӀезига ба. Цудухьа тхоай болх кхыча тайпара вӀаштӀехьбаккха бийзар тха. Дешархой каст-каста вӀашагӀбеттаболийтар оаха юрта боахама производстве хьалха латтарашца: дикагӀа болча хьайбаш леладеращца, сомий бешамаш лелаеращца, тхьамка леладеращца, механизаторашца, кхычарца.

М ЗАЙНАЛАБДИЕВ,
Ножай - Юрта райОНО заведующи.

ДУНЕ ЦХЬАН КӀИРАГӀА

ИНДОКИТАЙ: АГРЕССЕ ЭСКАЛАЦИ

Индокитаера сатем боабу хоамаш ух. Телеграфни агентствашеи доазол дехьарча кепайоазонои хоам бу герзашцара низаш Лаосе чутоттадаларах. Американски авиаце гӀо деш долча Къулбехьенвьетнамски марионеточни эскаро, лаосски паччахьалкхен доазув хоададь чухьа а даьнна, шерра наступлени йолаяьй Боловен яхача платона (мехка къулбехьара дакъа). Индокитая кхы цхьаькха цхьа суверенни паччахьалкхенна духьаларча агрессе эхь дайна акт — «Дьон каньон П» яхаш кодови цӀи а йолаш Пентагоно кийчъяьча «наступательни операце» хьалхара этап я. Американски кепайоазоно деча тешалагӀа, цу операцена юкъе дакъа лоац 20 эзар къулбехьенвьетнамскии 9 эзар американскии салтечо.

Керда интервенци йолаяьй Камбоджа территоре тӀа а. Хетачох, цига дакъа лоацаш волча сайгонски марионеточни режима 10 эзар салтечо карательни операцеш йолаяьй Кампонгтяме, Кратие, Мондулькире, Ратанакире провинцешка. Американски бомбардировщикаша, истребителаша, штурмовой вертолеташа юкъарчал доаццаш тӀема новкъостал ду къулбехьенвьетнамски бӀуна.

Факташа хьахьокх, Лаоса духьалара США а цар марионеткай а агрессе дуккха ха хьалххагӀа вӀашагӀъелла хинна хилар. «В-52» яха стратегически бомбардировщикаш а юкъе йолаш йолча США авиаце укх тӀеххьарча биъ бетта хӀара денна етташ цхьатарра бомбаш чуетт Къулбехьен Лаоса. БӀу доазол чухьа балале цхьа ди хьалхагӀа 400 гаргга стервятнико цу района чутехай Ӏоажал яхьаш болча мухьа бӀаьш тоннаш. Бомбаш чуйийтар Индокитая моллагӀча дакъа тӀа бомбаш чуеттара бокъо шийга ют Никсона правительства аьнна США паччахьалкхен секретара Роджерса тӀема хьакъехьа заявлени яьчул тӀехьагӀа.

Герза низаца Лаоса духьала йолаяьча агрессех дола хабар «тоӀадаь дужадаьд» КӀайча цӀенон Пентагонои. Гучох, агрессе керда акташ бехказа яха бахьанаш ца корадари чӀоагӀа критика ярах кхераш хилари бахьан долаш решени яьй президента Никсона Лаосе интервенци яра хьакъехьа, кхыметтел цу хьакъехьа США конгрессага а хоам ца беш. Цхьабакъда, американски кепайоазон тӀа керд - керда хоамаш арадувл Индокитаера США агресси шеръяларах.

«Вашингтон ивнинг стар» яхача газета, авторитетни лаосски тӀема гӀозараша яха чутӀа а дегӀа, яздора, аьттехьарча лаосски инарапаша къулбехьенвьетнамцашца къайлагӀа соглашени яьй сайгонски бӀун бӀарччача дивизешта Къулбехьен Лаоса территоре тӀа йовла мукъа луш. Газета баьча хоамо саккуйт Лаоса духьаларча американо - сайгонски агрессе лерхӀача цхьадолча хӀамаех. Дерригa а теркалдича, США-чa ловра, шин къулбехьенвьетнамски марионеткаехи Лаосерча аьттехьарча тӀема группировкахи ког гӀортолга а еш, гӀаддайча а мехка къулбехьен дакъа тӀа оккупационни режим оттаелгеи цига цхьанне а хам боацаш доал делгеи, е дунен халкъашта юкъера бокъо а, е Женевски соглашенеш а теркал ца а еш.

ТӀема цӀи ВӀашагӀкхийттача Штаташа Лаоса тӀагӀолла йоаржаяро, неоколониалистски порядкаш герз низаца Индокитая халкъашта качйокха уж гӀертаро эгӀазали гоамали хьоаяьй дерригача дунен тӀа. Советски Союзо хоадамболлаш бехке ю Лаосе герза низаца лоаттаю агресси. Американски интервенташеи цар сайгонски марионеткашеи дунен цу районе агрессивни гӀулакхаш дӀахо леладараи шердараи хьалхашка, белгалдоаккх ТАСС-а заявлене тӀа, дӀахо кхы тӀа а чӀоагӀагӀа духьале увттаргья шоай паргӀато, лоӀам, шоай кхел шоаш къоастаяра йола бокъо бахьан долаш къовсам лоаттабеча Индокитая халкъий оагӀонгахьара. ГӀийсхон духьа лоаттабу из къовсам тешшаме хьаллоац вай мехка а кхыча социалистически мехкий а халкъаша, дунен тӀарча дерригача машар безача низаша.

ГАРГАРА МАЛХБОАЛЕ: ОАР-а КЕРДА ИНИЦИАТИВА

4 февралe, цхьан оагӀорахьара ОАР-ан Иорданеней вокх оагӀорахьара Израилан юкъера тӀом сецабара хьакъехьа яьча соглашене ха чакхйоала ди хьатӀаотташ, ВӀашагӀкхийттача Ӏарбий Республика президента Анвар Садата керда инициатива кхайкайир. Цо хьакхайкадаьд, ООН-а Генеральни секретара кхайкарали дунен общественноста тӀахьехамаши хьал а лоацаш, ОАР-о тӀом ца болабеш 5 февралера денз дӀа кхы а 30 дийнахь сабар де аьнна решени тӀайицай «ООН-ан кхыча оагӀонаштеи Гаргарча Малхбоаленера кризис къоастаяра дакъе прогресс оттае ха хилийтар» духьа, аьнна. А. Садата дӀахо хьакхайкадир, нагахьа санна цу юкъа Израило Суэцки канала малхбоалехьарча оагӀорахьара бӀу цхьадолча дакъе тӀехьашка боаккхе, дунен халкъашта юкъе боаррамагӀа кемаш лелийга юхаметтаоттадара балхаш цу сахьате дӀадоладе ОАР кийча хилар.

ОАР-а президента заявлени машар безаш йолча еррigача общественносто Гаргарча Малхбоаленера дов къоастадара гӀулакха юкъе лоархӀаме дакъа лацар санна лаьрхӀар. Цо цӀаькха а хьахьокх, Ӏарбий оагӀоно еннача конструктивни предложенеша дуккха ха хьалхагӀа денз сатувсаш бола машар Гаргарча Малхбоалене оттабара дика торонаш хьеллаш хилар. ХӀаьта израильски оагӀон позици миштай цу деша?

ХӀанз бутт баьннаб Нью-Йорке ООН-а Генеральни секретара къаьсттача викалга — Г. Ярринга гӀолла Ӏарбий - израильски контакташ юха дӀайолаелча денз. Уж контакташ юхаоттаяра факт ше а дика лоархӀам болаш я, дика торонаш лу цо кризис къоастаяра. Цхьабакъда, Ӏарбий викалаша бокъонца 1967 шера 22 ноябрерча ООН Кхерамзлен Совета резолюце ма яххара конструктивни гӀулакхаш леладешехьа а, израильски оагӀув ше яхар дайта гӀерт — Ӏарбий паччахьалкхаший территориальни бӀарчален суверенитетеи чотах дов къоастадергдолаш. Израильски дипломаташа хьашт долча тайпара цӀог хьувзаю дӀалийцача Ӏарбий лаьтташкара израильски бӀу арабаккха оттабаь йола Кхерамзлен Совета резолюци кхоачашъе езаргйоаца бахьан лехаш, кризис машарца къоастаяра ларде йижа езар бокъонца из резолюци яле а.

Израило чакхйоахар ма дарра аьлча Ярринга мисси юкъаьвъяккхара тӀаерзаяь тактика чакхйоахаше а, ВӀашагӀкхийттача Штаташа массе оагӀорахьара цун дипломати хьал а лоацаш, Ӏарбий оагӀув тӀахьех «переговорашка прогресс хилийтар» духьа, яхаш, Тель - Авива маневрашта «новкъарле ца яра». Цхьабакъда, дӀахо духьаленаш увттаяро, гӀожача низа позицера переговораш е а агрессоро хьаувттаеча условешка хьежжа бола «машар» Ӏарбий паччахьалкхенашта качболла а гӀертаро кризис дӀахо ирьярга кхоачавар мара кхы де дика дац, хӀаьта цо дунен халкъашта юкъера хьал цӀенхаштта кхохкадалийта а тарлу.

«Нагахьа санна Гаргарча Малхбоаленера дерригa Халкъаш дика лоалахой хинна дахаргдолча машарга кхача гӀерте, — хьакхайкадир укх деношка СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина, — тӀаккха, эггара хьалха, хьалхле лелае еза политикийэкстремистий идешца а ца лелаеш, халкъий бокъонца долча вахара хьашташца. ХӀанз массава а Израило хаьдда машар безаш дола гӀулакхаш дӀадоладарга хьежаш ва.

Дунен цу районе дахача дерригача халкъий, цу даькъе израильски халкъа а, бокъонца долча хьашташа дӀадех Гаргарча Малхбоалене сихагӀа чӀоагӀеи нийсхо йолаши бола машар оттабелга.

БРЮСЕЛЬ: ЮХА А БАРТ ИЙГӀАБ

Британски лом, айяь цилиндр а йолаш, «Юкъара рынок» яха вывеска хьалтеха йоаллача езача наӀарах тӀод детташ латт дӀачудала дагахьа—хӀанз итт шу даьла доалл цу тайпара карикатураш малхбузеневропейски газетий оагӀош тӀара Ӏо ца йоала. Иштта укх дӀадахача кӀирагӀа а хилар Брюсселе Европейски экономически сообщества (ЕЭС) членаш долча мехкаштеи Англенеи юкъерча цхьан гомал чухьа йоаллача а иштта «юкъара рынок» аьле цӀи йоаккхача а, цу экономически группировке Англи дӀачуэцара хьакъехьа еча переговорий аргӀанара раунд.

Йоккхача капитала ловр деш а Англена «европеизаци» яро Малхбузен Европа политически кхелаш къоастаеча хьинарегӀа дакъа лаца шийна торо яларга бокъонца дог доахаш а йола Хита консервативни правительство раьза хинай сообществаца йизза интеграци яра пхи шу «переходни ха» оттаяра хьакъехьа ЕЭС-о дӀадехар тӀаэпа. Цхьабакъда, из де раьза хиларах Лондоно хьадийхад шоай оагӀорахьара «ялхне» а «Юкъарча рынка» бюджете Англе дӀачутела дезаш дола ахча кӀезигделга. Брюсселера переговораш барт вӀашагӀа ца кхеташ чакхъяьлар цхьайолча практически результаташца кхоачашхилар. ДӀахо марте а хургья ЕЭС-е Англи дӀачуэцара условой хьакъехьара торг.

Хила доагӀаш ма дарра, брюссельски переговорий итогаш кхы дог гӀоз ца доалаш тӀанийцар официальни лондонски гӀозарашка. Цхьабакъда, мугӀаререча англичанашта бохам вӀалла а банзар цар. Тамаш а яц: ЕЭС-а юртбоахама системах Англи дӀакхетаро белгала Британски къамий содружества мехкашцара цун торговли кӀезигьерг ма йий, хӀаьта цу гӀулакхо продовольствеи юртбоахама бедален маьхаш чӀоагӀа лакхдергда. Малхбузехьарча экономисташта хетачох, Англи ЕЭС-а юкъеяхаро мехкарча продовольстве маьхаш 18 — 26 процент лакхдергда! Кхыча дешашца, нагахьа санна «Юкъарча рынка» юкъеяхаро британски монополешта керда пайдаш луш дале, английски къахьегамхошта керда халонаш тӀакхоачаю.

Шеррача английски общественносто, лархӀа йизза бокъо а йолаш, лоархӀ консерватораш Англи ЕЭС-а юкъеяхьа гӀертар — Европа барт чӀоагӀагӀа эгӀабаргахьа боаккха гӀа. ХӀаьта а, английски халкъа, континентерча дерригача кхыча халкъашта а санна, чӀоагӀа ловш дар шоай гомашта чухьара политико - экономически блокаш хьаелга а чӀоагӀъелга а доацаш, еррigача Европа юкъара кхерамзле Ӏалашъелга, дерригача мехкашца вӀаши гӀойле йолча тайпара цхьана леладу гӀулакхаш дегӀакхувлилга да.

Ала хала да, Лондон ЕЭС-а юкъеяха гӀертар юххера а сенца чакхдаргда. Цхьабакъда, кхетадеш да цаӀ: уж гӀулакхаш английски халкъа ловращеи дагалэттарашеи юкъа цхьаккха хӀама лоацаш хилар.

В. КАШИРОВ.
А. РАЧКОВ.
Ю. КОРНИЛОВ.
(ТАСС).

ХАОТТАМ

Тахан республике гӀоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, къилбаседа малхбузехьара гӀаьххьача боараме мух а хьекхаш ха хила а фегара температура 2 градус шелалгара 3 градус йӀовхалга кхоачаш, Грозне 0—2 градус йӀовхал йолаш хила а тарлу. ДӀахорча шин дени шин буси юкъ - юкъе лоа а делхаш, малхбузехьара гӀаьххьача боараме. цкъеза чӀоггӀа мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 6—8 градус йӀовхал йолаш, деношка 4 градус шелалгара 1 градус йӀовхалга кхоачаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладувгӀа

9 февралe
ТЕЛЕВИДЕНИ:

18.00 — Передачай программа. 18.05 — Телевизионни кердадараш (гӀалгӀай, эрсий меттала). 18.30 — Миллионийн ленински университет. Исторически Материализма дешаш. Социалистически Революце Ленински теори. 19.00 — Юртара вахар (нохчий меттала) 19.30 — Киножурнал. 19.40 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (ГӀалгӀай меттала). 19.50 — Шоана бераш. 20.00 — Концерт. 20.30 — Передачай программа. 20.35 — «ТӀеххьара каникулаш» яха художественни фильм.

РАДИО:

7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 8.30 — Культура Назрановски ЦӀен художественни самодеятельноста доакъашхой выступлени (нохчий меттала). 16.05 — ЦӀагӀара лекторий (эрсий меттала). 16.20 — «Американски базаш машарана кхерамзленнен бола кхерам ба». яха беседа (нохчий меттала). 17.35 — Микрофона хьалхашка ба къона поэташ. Литературни передача. (гӀалгӀай меттала). 17.00 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала). 17.15 — «Вай индустриальни мохк» (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш. (эрсий меттала). 18.00 — Цеха коммунисташ партийни съездага (нохчий меттала). 18.10 — «Юртара вахар» (гӀалгӀай меттала).

10 февраль
ТЕЛЕВИДЕНИ:

18.00 — Передачай программа. 18.05 — Советски Республикай фестиваль. Туркменски ССР. 19.30 — Спортивни дневник. 19.40 — Телевизионни кердадараш. (нохчий. эрсий меттала). 20.00 — Хоамаш, реклама. 20.05 — Шоана. бераш. 20.15 — Передачай программа. 20.20 — Гешаевеи Солцаевеи «Къовсам» яха Нурадилов цӀерагӀча театра спектакль. (нохчий меттала).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностеи отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05032. Заказ № 1276.